



SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

TEJA CERAR

POMEMBNO JE
IMETI VZORNIKE,
MENTORJE
IN SKUPNOST

Ljubljana

**NA PRENOVLJENEM GRADU SMO TAVALI PO LABIRINTU PODZEMNIH
HODNIKOV, FANTAZIJSKA BITJA PA SMO SREČALI NA MEJI
NEVIDNEGA. METALI SMO BALINČKE IN ZAPLESALI Z MEDVEDI.
ADIJO, ŠOLA, ŽIVELE POČITNICE!**

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

V naše mesto so prispeli medvedji velikani, ki jih je poslikalo več kot 140 umetnikov z vsega sveta. Postavljeni so na Trgu republike, kjer smo se 26. junija 1991 zbrali, da bi skupaj proslavili samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Takrat smo sanjali velike sanje, takšne, kot jih danes sanjajo naši športniki, ki so v spremstvu navijačev po mestnih ulicah, okrašenih z raznovrstnimi izveski, ponesli slovensko olimpijsko baklo. Maturanti so se ob koncu šole zavrteli na Kongresnem trgu, nekateri pa so imeli Poprav'ca v Knjižnici Reči. Malo mlajši šolarji in dijaki se že veselijo počitnic in poletnih dogodivščin, ki jih organizirajo ljubljanski javni zavodi. Kot pravi Cherie Lucas Marjetič, je v našem mestu res lepo odraščati. Sploh če imaš varen, trajen in prijeten dom v eni od sosesk Javnega stanovanjskega sklada MOL. Morda bo tudi kateri od novih blokov kdaj postal naj blok v Ljubljani, kot je to letos obnovljena stolpnica na Pavšičevi ulici 4. Stožice bodo dobile nov mural s slikami domačih nogometnih junakov, v tamkajšnji dvorani pa se bo znova treslo, saj se bodo tam v ligi narodov pomerili najboljši odbojkarji sveta. Brez skrbi, v primeru potresa bi meščanom na pomoč priskočili tudi izurjeni psi reševalci. Več potresov in pretresov je preživel tudi Ljubljanski grad, ki je bil letos končno do konca obnovljen. Na njem nismo srečali fantazijskih bitij, jih je bilo pa toliko več na festivalu Na meji nevidnega. Z Župančičevimi nagradami smo počastili izjemne umetnike, spominjamo pa se tudi nedavno preminulega Mirana Goslarja in Mance Košir, ki nam je bila vsem v navdih.



21



30



32

Ljubljana

junij 2024



Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica odgovornega urednika

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Marko Alpner

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

131.218 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.



ISSN 1318-797x



TJAŠA SOFIA ZAKRAJŠEK

učenka OŠ Danile Kumar

Življenje z vsebino

Hoditi po svetu in opazovati dogajanje, zgodbe ljudi, zlasti nesrečne, ni lahko. Sploh ni lahko. Marsikdo od nas si želi živeti v svetu, ki tistim, ki potrebujejo pomoč, to tudi ponudi. V svetu, ki sprejema vsakogar, ki je strpen in v katerem vlada mir. Vendar pa ni dovolj, da si to samo želimo, saj svet sam od sebe ne bo postal takšen. Pomagati ga moramo ustvariti.

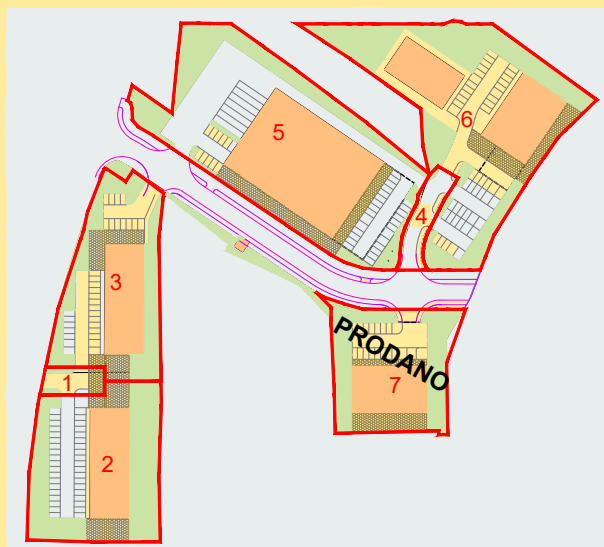
Ljudje živimo v skupinah, ki jih imenujemo družine. V njih si delimo vse. Upanje, žalost, cilje, odločitve. Znamo se prilagajati in razmišljati kot skupnost. Vse, kar je potrebno, je, da to mišljenje preslikamo na ves svet, ker svet ni nič drugega kot ena velika skupnost. Skupnost ljudi, skupnost živih bitij. Vsi si delimo prostor in zrak. Vzdušje v skupnosti in njeno delovanje pa sta odvisni od vsakega posameznika. Vse ljudi bi morali naučiti, da smo na svetu zato, da razmišljamo z možgani in živimo s srcem. Seveda to ni vedno lahko in pride do razpotij, a pomembno je vedeti, da smo več kot lupina, da ni naš videz vse, kar šteje, ker nismo ovojni papir in nismo samo zato na svetu, da stojimo in gledamo, kako bi bili lepši in kako bi svet gledal nas. Tu nismo zaradi okrasne vrednosti, za to smo izumili

predmete, tu smo, da izpopolnimo svojo osebnost. Če že moramo imeti merilo, naj bo to merilo, po katerem je pomembno, kakšen človek smo. Ne kako izgledamo, kaj imamo in kako uspešni smo, ampak povsem enostavno in osnovno: kakšen Človek sem.

Večina od nas pozna pregovor v slogi je moč, vsi se zavedamo, da sta dva močnejša kot eden, a le če sta složna in ne tratita časa za bojevanje in merjenje med sabo. Si je sploh mogoče zamisliti to silo, če bi stopili skupaj, če ne bi iskali razlik, če bi bilo vsem mar in če bi se združili v cilju? Verjetno, res povsem verjetno bi z lahkoto spremenili svet. Da pa bi to lahko storili, se mora odločitev in zaveza zgoditi v vsakem posamezniku. Zavezani moramo biti pomagati drugemu, paziti in skrbeti za tiste, ki zase ne morejo. Do drugih se moramo obnašati, kot si želimo, da se drugi do nas. Vedno moramo pomisliti, kako bi bilo nam, če bi se znašli na njihovem mestu. Že to, da nekoga ne izločamo, nas naredi plemenitejše, res ni težko.

Biti vzor ni mačji kašelj. Je velika odgovornost in tudi priložnost pokazati ljudem, kako se zavezati in delati, da bomo vsak posebej in hkrati vsi skupaj soustvarjali svet, v katerem bo lepo živeti.

JAVNO ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO NEPREMIČNIN V EKONOMSKO-POSLOVNI CONI ZALOG



Predmet prodaje so nepremičnine na območju prihodnje Ekonomsko-poslovne cone Zalog, velike 2,7 hektarja (skupaj z Industrijsko cesto 7,75 hektarja). Ta je v celoti komunalno opremljena za vso potrebno javno gospodarsko infrastrukturo za priključitev stavb na obravnavanem območju.

Predmet javnega zbiranja ponudb je prodaja stavbnih zemljišč, ki so namenjena tehnološkim parkom, proizvodnim dejavnostim z industrijskimi stavbami in skladišči ter spremljajočimi stavbami za storitvene dejavnosti mikro, malih in srednje velikih podjetij, in prodaja dveh zemljišč, ki v naravi predstavljata možno dostopno cesto do dveh različnih stavbnih zemljišč, v idealnem deležu do polovice.

Ponudba se bo štela za pravočasno, če bo **najkasneje do 8. julija 2024** prispela na naslov Mestna občina Ljubljana, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, in sicer v zaprti pisemski ovojnici z navedbo »Za JZP EPC Zalog – NE ODPIRAJ«. Ponudbe se lahko oddajo tudi osebno v tajništvu Oddelka za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, najkasneje do petka, 5. julija 2024, do 12. ure. Javno odpiranje ponudb bo 10. julija 2024 ob 9. uri na sedežu MOL na Mestnem trgu 1, v dvorani Klub 15.

Več informacij o prodaji je na spletni strani ljubljana.si v zavihku Javne objave in pozivi, javne dražbe, namere ...



POPOLNA ZAPORA DELA LINHARTOVE CESTE

Nadaljujemo rekonstrukcijo Linhartove ceste, zato bo do predvidoma 31. julija 2024 popolnoma zaprta Linhartova cesta med Železno cesto in Topniško ulico. Mestni avtobusi bodo vozili po obvozni trasi po Vojkovi in Topniški ulici, Dunajski cesti in Samovi ulici.

V tej fazi bomo z območja odstranili okoli 25 odraslih dreves vzdolž cestišča, od katerih imajo nekatera večje mehanske poškodbe in razkrojene dele, medtem ko mlajša drevesa ohranjamo. Bomo pa vzdolž celotne Linhartove ceste poskrbeli za dodatno ozelenitev. Na odseku od Dunajske ceste do Matjaževe ulice bo po prenovi skupno 220 dreves; posadili bomo 117 novih dreves in več kot 1800 sadik grmovnic ter uredili zelenice.

ZAPORA JURČKOVE CESTE

Zapora Jurčkove ceste med Peruzzijske in Dolinškovo ulico je podaljšana do predvidoma 20. junija. Obvoz osebnih vozil in mestnih avtobusov je urejen po Peruzzijski ulici ter Dolenjski in Lorenzovi cesti.

Zaradi izgradnje komunalne infrastrukture je do predvidoma 2. avgusta za ves promet zaprt tudi odsek Jurčkove ceste med Bobrovo ulico in Lorenzovo cesto. Zaprta bo tudi Ulica Milke Kerinove.

Transportna pot in dovoz za stanovalce bosta urejena po Lorenzovi cesti.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije. Celovite informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij na spletni strani prominfo.projekti.si/web.



Pridruži se 9. generaciji Kinotripa!

Obožuješ filme? Ti je kino fajn? Uživaš v pogovorih o različnih filmskih svetovih? Te zanima, kakšna je priprava čisto pravega mednarodnega filmskega festivala? Potem iščemo prav tebe za 9. Kinotripov filmski klub. Predznanje za udeležbo ni potrebno, samo veliko zanimanja in volje! Rok za prijave je 19. junij.

Kaj bomo počeli v filmskem klubu?

Gledali filme, o njih razpravljali in jih izbirali za program 9. mednarodnega filmskega festivala Kinotrip – mladi za mlade, ki bo med 17. in 19. oktobrom 2024. Poleg filmskega programa bomo skupaj zasnovali tudi drugo spremljevalno dogajanje z uvodi in pogovori z domačimi in tujimi filmskimi gosti. V filmskem klubu ne bomo snemali filmov.

Kdaj in kje se bo sestajal filmski klub?

Vsak dan od 8. do 19. julija, predvidoma med 11. in 16. uro (brez vikenda), v Kinodvoru na Kolodvorski 13 v Ljubljani. Točen urnik bomo sproti prilagajali internim oglednim projekcijam. Srečanja se bodo nadaljevala tudi v septembru in oktobru, predvidoma enkrat tedensko, vse do festivala.

Kdo se lahko prijavi?

Mladi med 15. in 18. letom oziroma dijaki in dijakinje srednjih šol, ki imajo radi film in kino. Za udeležbo ne potrebuješ predznanja, imeti moraš le čas v juliju in jeseni ter veliko zanimanja za sodelovanje. Mlade člane bomo za Kinotripov filmski klub v Kinodvoru izbrali po lastni presoji, tako da bo skupina čim bolj raznolika.

Za več informacij smo ti z veseljem na voljo na e-naslovu: ziva.jurancic@kinodvor.org.

Se vidimo v kinu!



Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 14. in 21. junija ter 5. in 12. julija 2024 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino v Šljajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno
združenje Ljubljana

Spoštovane Ljubljančanke, spoštovani Ljubljančani!

Z odločitvijo o darovanju organov in tkiv lahko rešite mnogo življenj, a morate o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv lahko izpolnite na spletnem mestu e-uprava.gov.si (z elektronskim podpisom) ali pri pooblaščenih osebah na RKS – Območnem združenju Ljubljana na Tržaški cesti 132, in sicer po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/62 07 290 in 040/943 937 ali s sporočilom, poslanim na e-naslov kaplja@rdecikrizljubljana.si. Izpolnjena pristopna izjava se posreduje zavodu Slovenija-transplant, ki vas nato vpiše v register darovalcev organov in tkiv po smrti.



Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.



Naše olimpijske sanje

KAJA BENKO

Ljubljančani strastno navijamo za športnice in športnike, zato že nestršno odštevamo dneve do začetka olimpijskih iger v Parizu. Natančno sto dni pred začetkom iger je na pot po Sloveniji krenila slovenska olimpijska bakla, ki povezuje športnike in navijače ter širi vrednote olimpizma. Po prvomajskih praznikih je obiskala tudi Ljubljano, kjer so jo po središču mesta ponesli športniki vseh generacij. Iz rok v roke so si jo podajali mladi perspektivni junaki, parašportniki ter zdajšnji in nekdanji vrhunski športniki. Naj se v duhu olimpijskega gesla »hitreje, višje, močnejše – skupaj« uresničijo vse njihove in naše olimpijske sanje!



Zbogom, šola!

NINA KOŽAR

Odkar plesne šole ne postavljajo več rekordov v številu hkrati plešočih mladostnikov, je maturantska parada veliko skromnejše, a vseeno svečano srečanje dijakinj in dijakov, ki se s to simbolno gesto poslovijo od srednje šole, profesorjev in drug od drugega. Tik po dežju je točno opoldne iz zvočnikov na Kongresnem trgu zadonel delček Straussove uverture v opereto Netopir, maturanti pa so se malce sramežljivo, bolj ali manj graciozno, a vsekakor ganljivo zavrteli v četvorki, ki so se je naučili skupaj z matematiko, slovenščino, fiziko in drugimi maturitetnimi predmeti. Vsem želimo lepe in brezskrbne počitnice, potem pa še srečno pot, kamorkoli jih bo vodilo življenje.



V naj bloku se dobro razumejo

NINA KOŽAR

V spomladanski okoljski akciji Za lepšo Ljubljano je bila za naj blok razglašena stolpnica na Pavšičevi ulici 4, zgrajena leta 1977. Leta 2018 so se njeni prebivalci odločili za investicijo v novo toplotno izolacijo zidov in strehe ter obnovo fasade in ogrevalnega sistema. »Stanovalci so razumeli, da je bila obnova potrebna. Pol denarja smo privarčevali sami, nekaj smo ga dobili od Eko sklada, vzeli pa smo tudi posojilo, ki ga bomo kmalu odplačali,« nam je povedal predstavnik stanovalcev Beno Pehani. Stanovalci, ki za notranjost in urejeno okolico skrbijo sami, so za nagrado prejeli tudi ugodnejšo ceno elektrike v skupnih prostorih za eno leto.



Poprav'c za najboljše

NINA KOŽAR

Vsi so v napetem pričakovanju. Mojster še zadnjič obrne vijak, nato pa slovesno pritisne stikalo. Stare, a še vedno moderne luči zagorijo. Seveda, saj so na Poprav'cu v Knjižnici Reči na Belokranjski 6, kjer vsak drugi petek popoldan stari likalniki, sesalniki, feni in celo kakšen pralni stroj dobijo še eno priložnost. Ker ni treba vsega takoj zavreči. Za okolje in denarnico se splača malce potruditi. Če ne znate sami, vas bo popravila naučil mojster Siniša Martin, sam pa zdravi zahtevnejše paciente. Starejši so, lažje je. »Materiali so bili včasih bolj trpežni,« pravi z nasmehom. Samo napovejte se prej na spletni strani knjznicareci.si, da ne boste predolgo čakali.



Medvedji ples barv in kultur



LANA NATEK

o se bližamo Trgu republike, nas že od daleč prevzamejo živahne barve in edinstvena oblika medvedov, ki se v krogu ponosno razkazujejo obiskovalcem. Ljubljana je s skulpturami velikih kosmatincev, narejenih iz trežnih steklenih vlaken, vnovič dokazala, da je mesto, kjer se simfonično prepletajo kultura, umetnost in strpnost. Postavitev združuje več kot 140 dvometrskih skulptur. Prav vsak medved pa je s svojo barvitostjo in simboliko unikatno umetniško delo.

Razstava, ki je prvič zaživela v Berlinu leta 2002, postavlja na ogled medvedje velikane, ki jih je ustvarilo več kot

140 umetnikov. Vsak velikan predstavlja državo, iz katere prihaja umetnik, in skozi svojo poslikavo pripoveduje zgodbo o kulturi, zgodovini ter vrednotah svoje domovine. Na Trgu republike medvedi nikakor niso postavljeni naključno. Njihova krožna postavitve, ki jo navdihuje simbol Tretjega paradiza italijanskega umetnika Michelangela Pistoletta, ponašarja harmonijo in sožitje med ljudmi in naravo. Simbol, ki je del umetniškega projekta iz Cukrarne, odlično dopolnjuje sporočilo razstave in poudarja vrednote, kot so prijateljstvo, razumevanje in medsebojno spoštovanje.

Med vsemi medvedi še posebej izstopa slovenski, ki ga je poslikal nadarjeni mladi umetnik Luka Rep. Na medvedu najdemo upodobljene pomembne slovenske osebnosti, kot so Ivan Cankar, Alma Karlin, Zofka Kveder, Ivana Kobilca, Lili Novy, Jože Plečnik, France Prešeren in Primož Trubar. Po besedah mladega ustvarjalca je pomen njegove kreacije v predstavitvi Slovenije in vrednot našega naroda. »Navdih za medveda sem dobil med branjem slovenskih literarnih del in s tem, ko sem se zazrl v slovensko kulturno zgodovino ter se vprašal, katere ključne osebnosti so tiste, ki so pripomogle k razvoju in bogatitvi našega naroda.« Pravi, da se mu je zdelo

pomembno, da se pri tem opre na tradicijo. Dodaja še: »Upam, da se bo v prihodnje pojavilo še več takšnih projektov, pri katerih bom z veseljem sodeloval – še posebej, če imajo tako lepo sporočilnost. Moj medved je le delček mozaika United Buddy Bears in njihova moč je ravno v tem, da so skupaj.«

Izbira slovenske prestolnice za gostovanje razstave ni bila naključna. Ljubljana, znana po svoji bogati kulturni dediščini in kot zelena prestolnica Evrope, je idealno okolje za projekt, ki spodbuja mednarodno strpnost in prijateljstvo. MOL je v sodelovanju z nemškimi veleposlaništvom in organizacijo Buddy Bear Berlin ter številnimi

partnerji in podporniki projekta omogočila, da lahko Ljubljančani in obiskovalci doživijo edinstveno izkušnjo.

Razstava United Buddy Bears na Trgu republike je pravi spektakel za oči in dušo, nedvomno pa tudi prebudi domišljijo in kreativnost marsikaterega posameznika. Barvita družina medvedov prinaša močno sporočilo strpnosti, sožitja in medsebojnega razumevanja, ki ga danes potrebujemo bolj kot kadarkoli. Obiskovalci se lahko do 17. julija sprehodijo med medvedi, občudujejo njihove unikatne poslikave ter razmišljajo o pomenu prijateljstva in miru v sodobnem svetu.

Varna in trajna streha nad glavo

KAJA BENKO

»Pred tremi dnevi smo dobili neprofitno stanovanje. Želimo se vam samo zahvaliti, stanovanja so prekrasna, kot tudi sama soseska. Veliko podobnih projektov vam želimo, da tudi druge družine doživijo občutek sreče, kot smo ga mi, ko smo prejeli ključ svoje doma.« To je le eno od sporočil meščank in meščanov, ki jih prejema na Javnem stanovanjskem skladu MOL (JSS MOL), kjer skrbijo za zagotavljanje mestnih najemnih stanovanj za različne družbene skupine. V Ljubljani je trenutno 4666 mestnih stanovanj, v katerih živi široka paleta meščank in meščanov, od mladih, mladih parov in družin do starejših in oseb z oviranostmi. Na skladu se zavedajo, da to še zdaleč ne zadošča vsem potrebam v Ljubljani, zato izvajajo vrsto projektov, s katerimi bodo v prihodnjih letih pomembno povečali fond mestnih stanovanj in tako rešili še več stanovanjskih stisk.

Zagotovitev varne, trajne in cenovno dosegljive strehe nad glavo so sanje številnih meščank in meščanov, ki se prijavljajo na razpise JSS MOL za najem mestnih

stanovanj. Tam poudarjajo, da je dom temelj zdrave in odporne družbe. »Upamo, da bo sedanji zagon stanovanjske politike, ki ga je zaznali na vladni ravni, trajal in da bodo vse obljube glede systemskega vira financiranja stanovanjske gradnje tudi realizirane,« poudarja direktor JSS MOL Sašo Rink in dodaja: »Preveč je posameznikov, parov in družin, ki bi tovrstne nastanitve krvavo potrebovali, pa žal zaradi izjemno velikega pomanjkanja cenovno dostopnih najemnih stanovanj do svojega doma ne morejo.« Na JSS MOL se zato še posebej veseli vsake vselitve novih mestnih stanovanj in stanovanjskih sosesk. Zadnja taka priložnost je bila aprila letos, ko so v Zelenu jami ob Šmartinski cesti uporabili izročili 88 novih mestnih stanovanj, ki so jih odkupili od podjetja KOSS. Ker pri vsaki investiciji posebno pozornost namenijo stanovanjem, prilagojenim osebam z oviranostmi, so tudi tukaj uredili 10 takih stanovanj. Čisto blizu tem stanovanjem, ob Zvezni ulici, že raste še ena soseska, v kateri bo še 87 stanovanj, ta naj bi po načrtih najemnikom predali čez manj kot dve leti.

Med projekti, pri katerih še tečejo postopki pred začetkom gradnje, naj omenimo še dva, ki sta najbližje zasaditvi prve lopate. Ob Litijski in Pesarski cesti naj bi poleti začeli gradnjo soseske s 97 stanovanji. Stanovalcem v soseski Rakova jelša II, ki je zaživela lani, pa se bodo predvidoma v prvi polovici leta 2026 pridružili sosedje v soseski Rakova jelša I, kjer se je pravkar začela gradnja 99 stanovanj.

S projekti, ki že tečejo, bo JSS MOL v prihodnjih letih zagotovil več kot tisoč novih mestnih stanovanj. Največji preskok pri reševanju stanovanjskih stisk meščank in meščanov pa bo zagotovo celovita ureditev območja v Stanežičah, kjer naj bi zraslo kar 2000 najemnih stanovanj, skupaj s šolo, vrtcem, zdravstvenim domom in drugimi javnimi storitvami. Direktor Sašo Rink se izjemno veseli celovite ureditve tega območja, pri tem pa opozarja, da je realizacija odvisna od ustrezne komunalne infrastrukture, predvsem pa od dokončanja gradnje kanala C0.

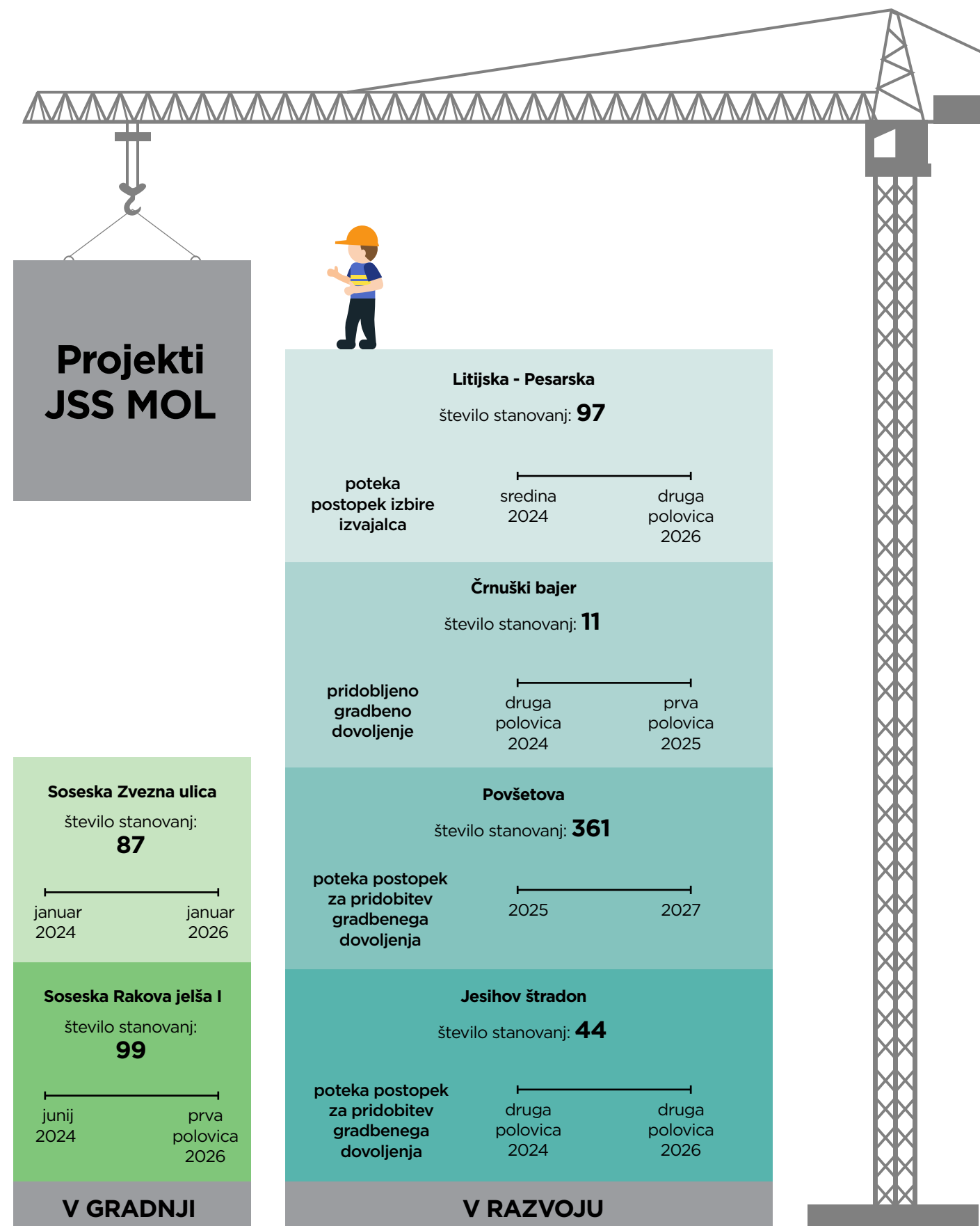
JSS MOL zagotavlja **4666** mestnih stanovanj, med njimi:

neprofitna najemna stanovanja

3970

696

- oskrbovana najemna stanovanja
- najemna stanovanja za mlade
- stanovanja za posebne namene (za nevladne in vladne organizacije, ki izvajajo oskrbo za posameznike, ki niso sposobni samostojnega bivanja)
- bivalne enote, namenjene reševanju najhujših stanovanjskih stisk
- stanovanjske in delovne prostore za umetnike in mlade poslovne talente
- rentni odkup stanovanj
- NOVA OBLIKA POMOČI: odkup lastniških stanovanj in preselitev v mestno stanovanje





Čas velikih pričakovanj

Slovenija je 25. junija 1991 postala samostojna država, kar smo večer za tem v Ljubljani proslavili s slavnostno razglasitvijo neodvisnosti na Trgu republike. Ulice in trgi so bili polni rajajočih ljudi. Vse mesto se je veselilo novih priložnosti, ki jih je prinašala prihodnost, 27. junija zjutraj pa se je z napadom JLA začela slovenska osamosvojitvena vojna. Trajala je do 7. julija 1991. Naša država bo letos stara 33 let. Nekaj želja, sanj in pričakovanj iz obdobja osamosvajanja smo uresničili, kakšne smo prerastli, v tem času pa smo si zastavili tudi nove cilje, ki jih lahko uresničimo le skupaj.



BARBARA ČEFERIN
fotografinja, lastnica Galerije Fotografija

Spomini fotoreporterke

Pred 33 leti je bila ravno taka pomlad, morda manj deževna. Imela sem 22 let in bila sem fotoreporterka Mladine. Bil je čas osamosvajanja. V zraku in v nas je bilo posebno razpoloženje – zanos in optimizem. Starejši in bolj izkušeni pa so čutili tudi zaskrbljenost. Zavedali so se, da ne bo šlo tako zlahka. Na vsakem družinskem kosilu je imel oče ob kavi politično predavanje, kot smo mu takrat zafrkljivo rekli. Rekli smo mu tudi, da je pesimist, ker je napovedoval kalvarijo na Balkanu. Kmalu se je vse to uresničilo v najbolj grozni različici. Ampak takrat, junija 1991, je dišalo po pomladi. Prišel je slavnostni dan in z njim slavnostni večer. Po fotografiranju sem v temnici med razvijanjem fotografij na radiu slišala, kako so proti jutru voditelji in poslušalci poročali, da gre vojska na ceste.

Na poti domov sem šla mimo fakultete za arhitekturo, kjer so po cesti plesali še zadnji žurerji osamosvojitvene noči. Tam sem srečala fotografa Dnevnika Tomaža Skaleta. Mojo katro sva zamenjala za službenega golfa in se odpeljala proti Viču, kjer se nama je pridružil novinar Slovenskih novic Primož Kališnik. Na obvoznici smo naleteli na kolono turistov, ki so, da bi se izognili junijski vročini, na morje krenili ponoči, a so jih ob svitanju v Ljubljani presenetili tovornjaki in tanki JLA. Teritorialna obramba je z avtomobili vojaški koloni preprečila nadaljevanje poti, tanki pa so si jo zelo kmalu utrli kar čeznje. Turisti so lahko samo nemočno opazovali zverženo pločevino, ki je ostala za njimi.

Ker so bile glavne poti do Brnika zaprte, smo za stranske vprašali ljudi na avtobusni postaji. Povedali smo jim, da avtobusa,

danes gotovo ne bo mimo. In potem sem rekla: »Da, vojna se je začela.« Dobro se spomnim občutka, bilo je, kot da tega ne bi izrekla jaz, kar prišlo je iz mene. Ko smo prišli na letališče, je bilo prazno. To je bil prvi stik s to nenavadno situacijo, kar naenkrat je bilo vse dovoljeno. V letališki stavbi smo hodili po praznih pisarnah, gledali smo, kaj se dogaja, vojska naj bi se namreč že vkopala okrog letališča. Bilo je nekaj čez šesto zjutraj, ko sem prišla do telefona. Poklicala sem Toneta Stojka, Mladininega urednika fotografije, in še enkrat izgovorila to čudno besedo vojna. Na cesti od Brnika proti Vodiciam smo srečali tri pripadnike teritorialne obrambe, ki so skriti za avtobusom v rokah nervozno stiskali vsak svojo puško M48. »Kaj boš s tem proti tanku,« je odvrnil eden od njih na naše zelo neprimerno vprašanje: »Fantje, a ste kaj nervozni?« Počutili smo se varno, mi, zunanji opazovalci, ki bomo to

V ZRAKU IN V NAS JE BIL POSEBNO RAZPOLOŽENJE – ZANOS IN OPTIMIZEM ZA PRIHODNOST.

poslikali in popisali. Ob cesti je bil gozd, ob gozdu pa žitno polje. Kar naenkrat je naše blebetanje prekinil vdor tanka čez cesto. Tomaž in Primož sta skočila v avto, jaz pa za njima. Želela sta ga prestreči na drugem koncu polja. Še danes se spomnim pogleda na vojaka, ki je z rameni segal iz tankovske kupole in obe roki trdno držal na mitraljezu. Rekla sem: »Fanta, jaz grem ven!«, skočila iz na hitro zaustavljenega avta in se znašla sredi visokega žita. Ven je gledala samo moja roka s canonom, ki bi ga tankist zlahka zamenjal za kaj bolj nevarnega. Tako sem se sredi polja obrnila in začela teči proti teritorialcem. Moj angel varuh me je spet spomnil, da lahko enako kot tankist pomislijo tudi naši, zato sem šla tja, kjer je tank zapeljal iz gozda, in si v svoji bedasti glavi zamislila, kako bom s širokokotnim objektivom počakala naslednjega. Tanka ni bilo, sta pa mimo v belem beamveju pripeljala dva, ki sta nameravala nočno rajanje nadaljevati v Kranju. Spet sem izgovorila to čudno besedo vojna in se z njima odpeljala proti Ljubljani, moji kolegi fotografi so začeli beležiti vso grozo, ki jo je prinesla vojna, Marcel Štefančič jr. pa je v uvodniku napisal, da sem vojno na Mladini začela jaz.



SREČKO KERMAŽNER
član Šentjakobskega gledališča Ljubljana

Nebo je bilo modro, skoraj brez oblačka*

Osemdeseta so bila zame zelo pomembna leta. Morda celo najpomembnejša. Na začetku osemdesetih sem maturiral, se vpisal na fakulteto in odšel na služenje obveznega vojaškega roka. Po vrnitvi sem začel študij, se pridružil Šentjakobskemu gledališču, katerega član sem še danes, in malo zatem začel delati na Radiu Študent. Konec osemdesetih sem se poročil in dobil hčerko.

Nikoli ne bom pozabil občutkov vznemirjenosti, veselja, ganjenosti, sreče, ljubezni, ponosa, ko so mi dali v roke to novorojeno bitje. Nisem in nisem se je mogel nagledati. Zdravstveno osebe mi jo je moral skoraj izpuliti iz rok, da so lahko nadaljevali svojo rutino. Sam pa sem poln hormonov sreče odtaval proti domu. Bilo je zgodnje sobotno jutro in lokali so bili še zaprti, tako da običajna folklorna novopečenih očetov ni prišla v poštev. Smo pa zato novi članci družine nazdravili doma.

Ko sta po nekaj dneh prišli z mamico domov, je bila mala štručka v mojem naročju priča že precej burnemu dogajanju v državi. Nekateri bi rekli tudi napetemu ali celo prelomnemu. Medtem ko sva ob TV-dnevniku spremljala, kako so v skupščini takrat še Socialistične republike Slovenije sprejemali akte in zakone, ki so bili podlaga za kasnejšo ustanovitev in razglasitev samostojne države, je brez zadržkov podirala kupčke in mi v bolj ali manj elegantnih lokih bruhalo po hrbtu. Ko so jo ponoči mučile kólike, smo bedeli skupaj, v družbi z delegati izrednega kongresa ZKJ, ki ga je potem

slovenska delegacija protestno zapustila in s tem zabila enega zadnjih žebcljev v krsto že precej razpadajočega trupla, imenovanega SFRJ. Ko je upihnila prvo svečko na torti, smo dali na stran steklenico penine, s katero smo nekaj mesecev kasneje poplaknili veličastne rezultate plebiscita. In tako kot smo jo dobrohotno spodbujali in podpirali, ko se je postavljala na noge, smo zavzeto spremljali tudi postavljanje temeljev nove države.

Razglasitev samostojnosti in neodvisnosti Slovenije smo dočakali doma. Pred TV-ekranom. Veseli, ponosni, ganjeni, optimistično zazrti v demokratično prihodnost. Nekateri tudi s kančkom tesnobe, ki je bila, kot se je kasneje izkazalo, popolnoma upravičena. Sam, sledeč neomajnemu duhu optimizma, ironije in sarkazma, s katerimi smo na Radiu Študent spremljali družbene procese in spremembe tistega časa, pravzaprav do zadnjega nisem verjel, da bi lahko prišlo do vojne. Žal sem se motil. In žal mi je za vsako izgubljeno življenje.

RAZGLASITEV SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI SLOVENIJE SMO DOČAKALI DOMA. PRED TV-EKRANOM.

Danes, dobrih 30 let kasneje, tista nekdanja mala štručka dela kot prekarka pri neki multinacionalki v tujini. Podobno kot večina njenih rojakov doma. Po svetu je praktično že od diplome naprej. V nekaj letih prekarnosti je zamenjala že več služb, kot sem jih jaz v skoraj celi delovni dobi. Sicer nisva še nikoli govorila o tem, a če bi jo vprašal, kje je njen dom, si domišljam, da vem, kakšen bi bil njen odgovor. In mislim, da bi mi bil po svoje všeč. Všeč sta mi širina in svetovljan-skost današnjih generacij, ki se ne obremenjujejo z mejami – takšnimi ali drugačnimi. Čeprav me je tudi strah za njihovo prihodnost. Bolj, kot me je bilo strah takrat.

Sam sem v obdobju, ko imam več življenja za sabo kot pred sabo. Se pa lahko tolažim, da imam veliko spominov. Predvsem lepih. In osemdeseta so bila lepa leta. Morda celo najlepša v mojem življenju.

* Verz iz skladbe Lep dan za smrt, Niet

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

»MI SMO SAMO ENA OD FAZ RAZVOJA GRADU. VSAK ČAS BO PRINESEL SVOJE IN ČEZ STO LET BO TU VERJETNO SPET KAJ DRUGEGA.«
MAJDA KREGAR



Grad živi naprej

NINA KOŽAR

Z obnovo dvorane Kazemate sta bili letos uradno končani obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu, s katero je ta postal simbol mesta in živ organizem, kjer se ves čas dogaja kaj zanimivega. Ogledala sem si ga v družbi dveh strokovnjakov, ki sta mi ga predstavila z dveh plati – ena je njegova bogata preteklost, druga pa živahna sedanost. Pa pojdemo!

Kabina vzpenjače na Ljubljanski grad se nežno dvigne nad mesto, ki se pred mano razprostire v vsej svoji spomladanski čarobnosti. Prizor niti malo ne gane ameriškega turista, ki zazrt v pobočje na drugi strani na eni od poti zagleda sprehajalce in glasno vzklikne: »Pri vas res hodite peš v tako strm klanec? Ste nori?«

Ja, že od nekdaj. Grajski grič je namreč praktično nepretregano obljuden od mlajše bronaste dobe, ko so si prazgodovinski ljudje na njem uredili naselbino z lesenimi palisadami in kuriščem, ki so ga arheologi odkrili na grajskem dvorišču, tik pred vhodom v Gostilno na Gradu. Na to me opozorita Majda Kregar, arhitektka biroja Ambient, ki je zasnoval in vodil revitalizacijo Ljubljanskega gradu, ter zgodovinar Marko Brunskole, tudi pomočnik direktorice Zavoda Ljubljanski grad za področje poslovanja in kulturno-umetniškega programa. Vsak s svojega strokovnega stališča grad poznata do zadnjega kamna, zato se z njima odpravim na ogled naše najprepoznavnejše znamenitosti. Naš grad morda res nima princesk, drznih junakov in duhov – o zmaju bi se dalo debatirati, ima pa veliko skrivnosti, ki kar čakajo, da jih odkrijete. Eden od ciljev prenove je bila namreč ravno čim večja dostopnost gradu javnosti.

Po vsej svoji burni zgodovini je Ljubljanski grad postal stanovanjski objekt, v katerem je v dvajsetih letih prejšnjega stoletja živelo približno 500 ljudi. Zadnji stanovalci so se izselili leta 1964, nato pa je bil grad prepuščen propadanju. Leta 1969 je bila na javnem natečaju za prenovo gradu izbrana rešitev Edvarda Ravnikarja

mlajšega, ki je žirijo navdušil z idejo, da gradu ne bi le restavriral, ampak bi ga tudi oživil in mu tako omogočil preživetje. Tega se je lotil skupaj z Majdo Kregar in Miho Kerinom oziroma njihovim arhitekturnim birojem Ambient. »To je bil zanemarljiv, žalosten kompleks na najlepši lokaciji sredi Ljubljane, zato smo ga hoteli revitalizirati in povezati z mestom. Nihče pa si ni predstavljal, da bo to tako zahtevno in dolgotrajno,« pove arhitektka.



Revitalizacija je potekala v več fazah. Začeli so z raziskavami od trakta do trakta. Pregledali so vsak košček zidov, ki so bili ponekod tako prhli in nagnjeni, da so morali vse porušiti in na novo zgraditi. Sledila je statična sanacija. Z inovativno metodo so v zunanje obzidje navpično zavrtali od vrha do tal v teren, v luknje vstavili jeklena sidra, jih zabetonirali in učvrstili z jeklenimi palicami, da so skupaj postali močna opora. »Včasih so

NI ŠE KONEC. OBRNITE STRAN!





gradove sanirali tako, da so vanje vklesali armiranobetonste stebre in vezi. Tukaj pa ni bilo nobenega nasilnega posega v obzidje. Častili smo vsak kamen in ga želeli ohraniti.«

Z metodami, ki so bile in so še danes na področju arhitekture in restavracije res revolucionarne, so plašili Zavod za spomeniško varstvo, ki je revitalizacijo večkrat ustavil. Kljub vsem preprekam pa je Ljubljana med letoma 1974 in 1984 v traktu M dobila dve novi poročni dvorani, kavarno in Skalno dvorano, prenovljen pa je bil tudi Razgledni stolp, ki je dobil znamenito rdeče zavito stopnišče.

V Skalni dvorani naša odprava tudi začne spust v grajsko podzemlje. Obiskovalci Jazz cluba morda ne vedo, ampak na zidu, ob katerem uživajo v zapeljivih ritmičnih in dobri družbi, je lepo prikazana struktura obzidja iz 15. stoletja. Takoj po gradnji so ga namreč zasuli, da bi izravnali nivo dvorišča, ki je bilo na vrhu vzpetine. Skozi službena vrata nas Marko Brunskole odpelje v živčni center gradu, kjer so vsi servisni

prostor. Pri odprtem službenem vhodu delavci iz kombija raztovarjajo dostavo za restavracije in tehnično opremo. Od tod vodi labirint poti na vse konce in kraje kompleksa. »Vsi prostori v zgodovinski lupini so dostopni javnosti, zato so skladišča, kuhinje, sanitarije in drugi pomožni prostori vkopani v klet. Na dvorišču ni nikakršnih kamiončkov in dostave. Samo prostor za obiskovalce. Po teh rovih lahko prideš kamorkoli po suhem, tudi če zunaj dežuje,« med našim pohajkovanjem po ozkih hodnikih pove sogovornica, ki se v njih niti slučajno ne bi izgubila, saj jih pozna še od časov, ko so bili samo načrti. Jaz pa sploh ne vem, kje sem. Sem pod dvoriščem? Pod Erazmovim stolpom? Sem sploh še pod Ljubljanskim gradom?

Kar naenkrat se strop odpre, nad seboj pa zagledam dvoglavega habsburškega orla. Prišli smo do Kazemat, zadnje obnovljene dvorane, s katero se je letos projekt revitalizacije Ljubljanskega gradu zaključil. Beseda kazemate izvira iz italijanske besede casamatta, ki označuje zaprt in pokrit prostor v trdnjavi, namenjen zaščiti

DVORANA LAHKO POSTANE GALERIJA, GLEDALIŠČE, PREDAVALNICA, PLESIŠČE, KAR PAČ KDO POTREBUJE.



posadke pred topovskimi napadi. Včasih je bil tu na koncu poti s precejšnjim naklonom vhod na grajsko dvorišče. Temu je sledila tudi obnova, saj so tla dvorane dvižni podiji, s katerimi se lahko ustvari klančina ali tribuna, lahko pa se tudi dvignejo do balkona. In tako dvorana lahko postane galerija, gledališče, predavalnica, plesišče, kar pač kdo potrebuje. Tako kot vsi drugi prireditveni prostori v gradu.

Gremo naprej. Na poti za zapletenih hodnikih se najprej ustavimo v Grajskem gledališču, prijetni majhni dvorani z naj sodobnejšo tehnično opremo, ki je nastala leta 2015 kot del vzpostavitve Lutkovnega muzeja. Potem pa se znajdemo v nenavadni sobici, ki jo od zgoraj osvetljuje svetlobni jašek. »Smo v vodnem zbiralniku, pod dvignjeno ploščadjo na dvorišču. To je tehnološko izjemno dovršen sistem filtriranja vode,« pokaže Marko Brunskole. »Nad obokom je nasut prod, skozi katerega se je filtrirala deževnica, nato pa pronicala naprej skozi opeke. Nekaj opek je zamaknjenih navzven, da ne bi tekla naravnost dol po stenah, ampak kapljala po zraku in se tako obogatila s kisikom. Tla niso bila ravna, ampak nagnjena, na dnu je bila vdolbina, v katero se je stekala umazanija. Pokrivala jo je rešetka, ki je zaustavila vedro, ko so zajemali vodo.«

Malo naprej v podzemnem lapidariju srečamo še en nenavaden vodnjak. »Skozenj je potekal skrivni izhod

z gradu. V zrcalu, ki je nameščeno v njem, se vidi odprtna, ki kot tunel vodi pod obzidjem. Izhod je pod zidom pri Peterokotnem stolpu. Nad njim je bil na pomolu iz Palacija nameščen ajželj oziroma stranišče na štrbunk, verjetno zato, da tam ne bi nihče iskal skrivnega prehoda. Skozenj naj bi pobegnil tudi znameniti postojnski razbojnik Erazem Predjamski, ki naj bi bil nekaj časa zaprt v Galerijo »S«. Pred nami se odpre osupljiva dvorana, kjer na eni vzdolžni steni visijo razstavljene risbe iz risoromana Izgubljeni raj španskega avtorja Pabla Auladella, druga stena pa so skale iz laporja, ki se kot valovi nagibajo proti umetninam. »Ko smo odkopali podzemne pomožne prostore, smo opazovali to lepo skalo in se odločili, da jo bomo izkoristili za nov prostor. Tako se je dogajalo veliko stvari med gradnjo,« nam pove med hitenjem po hodnikih, ki so z leti postali skoraj njen drugi dom, in doda: »Mi smo samo ena od faz razvoja gradu. Vsak čas bo prinesel svoje in čez sto let bo tu verjetno spet kaj drugega.«

Ven pokukamo v nekdanji smodnišnici, kjer je danes postavljena stalna razstava Slovenska zgodovina. Moj pogled se ustavi na ostanku mlina za oglje, kamor obiskovalci mečejo kovance in bankovce različnih svetovnih valut. Lani se je nabralo za približno 800 evrov skritih želja. Mi pa gremo naprej skozi službena vrata po

NI ŠE
KONEC.
OBRNITE
STRAN!





NAŠ GRAD NIMA PRINCESK, DRZNIH JUNAKOV IN DUHOV, IMA PA VELIKO SKRIVNOSTI, KI ČAKAJO, DA JIH ODKRIJETE.



lahkem stopnišču, ki tako kot ostala niso sidrana v obzidje, ampak so podprta ali viseča, da ne bi uničila zgodovinskih ostankov.

Znajdemo se v Hribarjevi dvorani nad Gostilno na Gradu. Tudi tu se tla lahko dvigujejo ali spuščajo v oder ali modno pisto, na lahkotnem podstrešnem delu pa je nameščena najsodobnejša tehnologija. Ampak moje pozornost pritegne ozek hodnik, ki poteka ob zidu dvorane. »To je obnovljen obrambni hodnik, po katerem so nekoč hodili stražarji in vojaki. Ko smo ga opazili, je bil skoraj v celoti pozidan, pa smo ga izluščili, poiskali odprtine in nastavke in ga obnovili. Zdaj lahko po njem pridete okrog in okrog gradu. Ponekod se dviga, drugje spet spušča skupaj z obzidjem,« pokaže sogovornica, zgodovinar pa doda: »Niha zato, ker je obzidje sledilo terenu. Pri gradnji so bili racionalni, niso gradili višje, kot je bilo potrebno za učinkovito obrambo.«

O obrambi se pogovarjava tudi v Peterokotnem stolpu, ki je bil dolgo glavni vhod v Ljubljanski grad. Pot vanj je vodila čez lesen mostovž z dviznimi vrati, ki je bil postavljen čez obrambni jarek. Dve ne ravno veliki okni, ki zdaj gledata na parkirišče, sta bili nekdaj vrata. Večja odprtina za jezdece in tovor, manjša pa za pešce. Seveda, ljudje so bili v tistih časih precej manjši, hkrati pa se je skozi težko stisnil polno oborožen vojak. Jezdec pa so morali upočasniti, saj je bila pot do dvorišča rahlo zavita. Tudi peterokotna oblika je tu z razlogom. Izstrelki iz topov ali drugih oblegovnih naprav so se

pod kotom odbili od stolpa in izgubili nekaj svoje rušilne moči. Zdaj je v stolpu razstaven prostor, v katerem pod ostrejšim lebdijo klobučki, le kaj bi si starodavni bojevniki mislili o tem?

Na poti čez grajsko dvorišče pomahamo turistom, ki se gnetejo v nekdanji ječi, v katero so spuščali prestopnike. Ti so bili prepuščeni naravi, saj ječa ni imela strehe, pa tudi sanitarij seveda ne. V lepo urejeni gredici z izjemno redko rastlino fleischmannov rebrinec sedi debelušna gospa, ki se nasmihava v fotoaparatus svojega dragega. Mi pa smuknemo v Palacij, najodličnejše grajsko poslopje, kjer je leta 1489, ko je bila posvečena grajska kapela, nekaj časa prebival Friderik III. Habsburški, graditelj našega gradu. Ogleđamo si čudovito Stanovsko dvorano z dvema sobanama in dvorano Palacij z rdečim lesenim stropom, v katerem je skrita vsa tehnologija, da je prostor čim bolj izčiščen in na razpolago obiskovalcem.

Na koncu pa se podamo še okrog grajskega obzidja. Vodnika mi pokažeta izstopajoče bele kamne na vogalu pri Peterokotnem stolpu. Na enem, ki je obrnjen na glavo, je napis INFR. To so rimski ostanki, ki so jih graditelji uporabili kot opeke. Nad obokom vhoda v Kazemate pa je napis A. E. I. O. U., moto cesarja Friderika III., ki naj bi pomenil Austria est imperare orbi universa ali po domače vsa zemlja je pokorna Avstriji. Visokoleteče misli, s katerimi se je cesar podpisoval na uradne listine, na nepremičninah niso ravno pogosto videne, zato je tudi to ena od posebnosti Ljubljanskega gradu, ki je zdaj dokončno obnovljen in revitaliziran. To dokazujejo tudi množice, ki ga obiskujejo vsako leto in si na njem z zanimanjem ogledajo različne prireditve, razstave, filme, muzeje, virtualne predstavitve in seveda uživajo v razgledu na naše čudovito mesto. Nekateri pa tam ob prijetnem klepetu spijejo kavico, tako kot smo jo med našim ogledom tudi mi.



Psi bi vam pomagali izpod ruševin

LANA NATEK

MOL je v sodelovanju z Društvom vodnikov reševalnih psov Slovenije z mednarodno vajo Potres – Ljubljana 2024 preverila učinkovitost mednarodne reševalne pomoči ter sposobnosti reševalnih ekip in vodnikov reševalnih psov. V vaji je sodelovalo 250 udeležencev iz Avstrije, Hrvaške, Nemčije in Slovenije. Iskanje pogrešanih oseb v ruševinah je potekalo na različnih lokacijah v Ljubljani in okolici.

Reševalne ekipe so opravljale naloge, kot so premagovanje ovir z vravno tehniko, uporaba plovil in orientacijski pohodi po mestu. Pomembno vlogo pri vaji so imeli reševalni psi, ki so skupaj z vodniki iskali pogrešane v ruševinah in naravi. Ekipe so bile sestavljene iz treh vodnikov in treh psov. Ekipa je v 15 urah nepretrganosti morala opraviti 10 nalog, ki so čim bolj realistično posnemale dejanske razmere po potresu.

Naloge, ki so jih poleg vodnikov opravljali tudi štirinožni prijatelji, so vključevale iskanje pogrešanih v ruševinah in iskanje v naravi, kjer je bilo treba preiskati velika območja. Poleg tega so morale ekipe ponujati prvo pomoč, premagovati ovire in se orientirati na prizadetih območjih.

Kako uspešna je bila vaja, nam je povedal Robert Kusi z Oddelka za zaščito in reševanje MOL: »Z vajo so bili udeleženci zelo zadovoljni, to pa pomeni, da smo zadovoljni tudi mi. Vaja je dosegla zastavljene cilje, naklonjeno nam je bilo tudi vreme, kar je še posebej pomembno za igralce poškodovance, ki so bili ves dan na vadbenih območjih.«



Zeleno srce mesta

JAK VREČAR

Central Park v New Yorku, Hyde Park v Londonu in Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib v Ljubljani: veste, kateri je največji? Newyorški in londonski sta oba bolj »šablonska« in s štirikotno obliko z vseh strani ujeta med ulice. Prvi meri 341 hektarov, drugi 140, naš, ljubljanski, po konfiguraciji terena in obliki bolj »organiski« in razgiban, pa natanko 459 hektarov. Da, zeleno srce Ljubljane je veliko skoraj toliko kot parka v New Yorku in Londonu skupaj.

Gričevnati gozdovi Rožnika in Šišenskega hriba, območji nižinskega gozda Za Mošenico in Koseškega boršta s Koseškim bajerjem ter urejeni mestni park Tivoli, torej deli, ki skupaj tvorijo

Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, združujejo naravno raznolikost z zgodovinskim in kulturnim bogastvom, dajejo pa nam tudi možnost za sprostitve, gibanje in rekreacijo v naravi.

Za upravljanje, urejanje in čiščenje parka, izboljšanje stanja rastlinskih in živalskih vrst, pa tudi za ozaveščanje obiskovalcev in ohranjanje občutljive vezi med človekom in naravo skrbijo zaposleni v javnem podjetju Voka Snaga. »Včasih ljudje zmotno mislijo, da smo zgolj črkobralci. V resnici je naša vloga veliko bolj dinamična. Krajinski park je živ organizem. Kar naprej se spreminja. V njem se avtohtoni naravni elementi ter rastje, ki smo ga zasadili in oblikovali ljudje, prepletajo z našimi interesi in

željami. Ekipa Voke Snage je nekakšno vezivno tkivo, ki s strokovnim znanjem povezuje vse te potrebe in prepoznava vplive družbe in narave,« pojasnjuje vodja ekipe krajinskega parka dr. Andrej Verlič. Rojeni Šiškar – »babica me je prvič odpeljala prav v gozd v našem parku in ostal sem za vedno, od obiskovanja Biotehniške fakultete prek Gozdarskega inštituta do sedanje vloge v krajinskem parku« – ob tem pravi, da je za trajnostno sobivanje pomembna predvsem dobra komunikacija.

»Le redki vedo, da so deli zemljišč na območju krajinskega parka v lasti kar 420 zasebnih lastnikov. V številnih primerih gre za družine, ki skrbijo za posesti že več generacij in se zavedajo svoje vloge

varuhov te dediščine,« pravi dr. Verlič. Deležnikov pa je še cela vrsta. MOL, zavoda za varstvo narave in gozdove, ministrstva, tudi biotehnologi, ekologi, gozdarji, urbanisti, strokovnjaki za krajinsko arhitekturo in seveda prebivalci so tisti, ki oblikujejo podobo krajinskega parka in zanj skrbijo. Ekipa v Voki Snagi pa ima tu usmerjevalno in povezovalno vlogo.

»Trajnostni koraki so tisti, ki ne sprožijo konfliktov in s katerimi skupaj prispevamo k ohranjanju parka. Na videz majhen, a poveden primer je ureditev pešpoti ob Gozdarskem inštitutu Slovenije na Večni poti 2. Ljudje so si tam ustvarili svojo bližnjico. Preprečiti je bilo treba erozijo in degradacijo gozda, hkrati pa je bilo smiselno, da tistim, za katere je to naravna pot, odgovorno omogočimo vez z naravnim ekosistemom,« opisuje dr. Verlič. »Pridobili smo soglasja Gozdarskega inštituta kot upravljavca tega zemljišča v lasti Republike Slovenije, se uskladili s pristojnima zavodoma, zakaj je ureditev smiselna, prisluhnili prebivalcem Rožne doline ter ugotovili, kako izvesti poseg s čim manj posledicami. Pomembno je, da si vsi prizadevamo za isti cilj. Skrbimo za območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost, kar je tudi definicija krajinskega parka.«

Recept za uspeh ekipe je vlaganje znanja, časa in veliko komunikacije. Marsikdo prihaja v naravno oazo sredi mesta po mir. In simbolično je, da v svetu, ki se vrti vse hitreje, k dolgoročnemu uspehu vodijo mirni, premišljeni koraki, ne pa kratkoročni impulzi. Tako lahko ostane krajinski park sredi mesta pravo zeleno bogastvo in dediščina mesta.



1 Na pobočjih Rožnika so že v 15. stoletju uspevali sadovnjaki, vinogradi in gozd, danes pa sta cerkev Marijinega obiskanja in gostilna pod njo priljubljeni izletniški točki meščanov.

2 Park Tivoli je nastal iz vrtov ob gradu Podturn, sedanjem Tivolskem gradu, in ob gradu Leopoldsruhe, sedanjem Cekinovem gradu. Prepreden je s številnimi potmi, drevoredi, spomeniki, fontanami in kotički, v katere se lahko umaknemo pred vsakdanjim vrvežem.

3 Na sprehodu po trikilometrski Jesenkovi poti, ki vodi od sankališča čez Rožnik in Šišenski hrib do Tivolskega gradu, lahko spoznate 30 različnih drevesnih vrst.

4 V Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib je več kot 15 kilometrov urejenih gozdnih poti. Zahodni del parka obdaja Pot spominov in tovarištva, športnim navdušencem pa je na voljo Trim steza Mostec.

5 Koseški bajer je nastal na območju nekdanjega glinokopa. Tu domujejo številne dvoživke, kačji pastirji, vodne ptice ter druge živalske in rastlinske vrste.

40 let krajinskega parka

MOL je leta 2015 s posebnim odlokom in v skladu z Zakonom o ohranjanju narave območje Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba zavarovala kot krajinski park. Že prej, leta 1984, pa so naravno dediščino in krajinsko identiteto sredi mestnega okolja uradno zaščitile tedanje ljubljanske občine. Letos, ob 40-letnici krajinskega parka, si bomo poleti med drugim lahko na Jakopičevem sprehajališču ogledali razstavo o naravnem bogastvu ter se pridružili strokovnim vodnikom na vodenih naravovarstvenih in kulturnih sprehodih, odprt pa bo tudi prenovljen rastlinjak, za katerega bo skrbela Voka Snaga. Novice o programu lahko spremljate na spletni strani **parktivolirozniksisenskihrib.si**.

S Tejo Cerar sva se dobili na kavi v parku Kodeljevo, zelenem preddverju Golovca, s katerim je v zadnjem letu zamenjala pisarno. Zdaj se namreč profesionalno ukvarja z osebnim trenerstvom v vadbenem centru Evolucija na Litijski cesti 148 in z gorskim kolesarstvom, kar je bila dolgo njena skrita želja. Prepričana je, da je treba vedno znova stopati iz cone udobja, da bi se izvili iz primeža rutine in odkrivali nove poti. Ženske, ki bi želele pod njenim vodstvom utrjevati tehnike na kolesu, se ji lahko pridružite na individualnih tečajih ali tedenskih treningih. Lahko pa se udeležite tudi brezplačnih vodenih tur pri športnem društvu Golovec trails, ki jih finančno podpira MOL.

MAŠA OGRIZEK

LJUBLJANA

Se spomnite, kdo vas je naučil voziti kolo in kako ste se pri tem počutili?

Naučil me je moj oče. Spomnim se, da je bilo sprva kar težavno, ker sem imela veliko strahov, tako da nisem bila rojena kolesarka. Šele pri šestindvajsetih sem se naučila, kako biti varen na kolesu, prej pa sem se ukvarjala z drugimi športi.

S katerimi pa?

Ukvarjala sem se s tekom, s treningi za moč in vzdržljivost, trenirala pa sem tudi klasični boks. Zatem sva s takratnim partnerjem drug drugega učila vsak svojega športa: jaz njega boks, on pa mene kolesarjenje. Zadnjih deset let je kolesarjenje postalo glavna stvar v mojem življenju.

Zakaj prav kolesarjenje?

Pri njem mi je najbolj všeč, da si v naravi. Da gre za šport, pri katerem se nenehno učiš. Ko usvojiš eno stvar, lahko vedno napreduješ na naslednji nivo, tako da vedno hočeš še več.

Zdaj ste trenerka pri društvu Golovec trails, ki organizira tudi brezplačne rekreativne vožnje z gorskimi kolesi po Golovcu.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2017 z namenom, da bi naredili prve legalizirane kolesarske poti po Golovcu. Zatem so organizirali prvo tekmo s kolesi enduro, kjer se je pokazal velik interes javnosti, zato je društvo začelo organizirati vodene ture in tečaje. Od leta 2019 MOL finančno podpira izvajanje brezplačnih vodenih tur in tečajev gorskega kolesarjenja za začetnike. Ture, ki so namenjene izključno ženskam, so poimenovali PMS – Puncice mal shredamo. Ideja je, da se ženske družimo, medsebojno spodbujamo in izmenjujemo svoje izkušnje. Temu sem se priključila s ponudbo rednih tedenskih treningov za ženske v manjših skupinah in z individualnimi tečaji, kjer vadimo tehnike na kolesu.

Razširjeno je prepričanje, da je gorsko kolesarjenje nevaren šport. Je res? So vaši tečaji namenjeni prav temu, da bi se izognili morebitnim poškodbam?

To je zelo pomembno. Če se gorskega kolesarjenja lotiš narobe, lahko hitro pride do poškodb. Nasveti tipa: »Samo spusti bremze in ne razmišljaj!« so zelo nevarni. V resnici velja, da moraš najprej iti počasneje in ozavestiti, kaj sploh počneš. Ko pa imaš enkrat znanje – denimo, zakaj na določenem ovinku narediš določen manever –, se počutiš varneje. In ko se počutiš varneje, izginejo tudi strahovi. Če pretiravaš in greš prehitro ali te vodi ego, ker hočeš biti čim boljši v čim krajšem času, se lahko poškoduješ.



»IDEJA JE, DA SE ŽENSKE DRUŽIMO, SE MEDSEBOJNO SPODBUJAMO IN PRENAŠAMO SVOJE IZKUŠNJE.«

»ČE NENEHNO STOPAŠ IZ CONE UDOBJA, SE POVEČATA TUDI SAMOZAVEST IN SAMOZAUPANJE.«

Dobite od svojih tečajnik kdaj povratne informacije, kakšen vpliv ima premagovanje strahu pri gorskem kolesarjenju na druga področja življenja – na spopadanje s stresom, denimo?

Ženske smo zaradi vzgoje pogosto bolj previdne, se bojimo in smo prepričane, da zmoremo manj kot moški. Moje tečajnice se postopoma naučijo premagovati svoje strahove, kar zatem lahko prenesejo tudi v vsakdanje življenje. Ko jim denimo nekaj uspe na treningu, se naslednji dan bolje počutijo tudi v službi, zaupajo si, da bodo zmogle tudi tam napredovati oziroma premagati strahove. Če greš po korakih, če si daš čas, si zaupaš in nenehno stopaš ven iz cone udobja, se avtomatsko povečata tudi samozavest in samozaupanje. In potem to prenašaš še na druge okoli sebe.

Tako individualni treningi kot skupinski imajo svoje prednosti in slabosti. Kaj so prednosti skupinskih, denimo vaših PMS?

Pomembno je imeti vzornike, mentorje, ljudi, ki jim zaupaš, pa tudi skupnost, kjer vidiš, kako se drugi soočajo z izzivi, jim zaupaš svoje izkušnje in se že s tem čutiš razbremenjenega. Prenašanje izkustva se mi zdi sploh pri ženskah zelo pomembno. Pri moških pa je morda bolj izpostavljen tekmovalni del. Oni napredujejo tako, da tekmujejo drug z drugim, me pa s tem, da se povezujemo in si pomagamo. Ko

vidimo, da ena od nas zmore, to vlije pogum tudi drugim v skupini.

Omenili ste pomen mentorstva. Kdaj je dozorela odločitev, da se boste ukvarjali s tem profesionalno?

Sama pri sebi sem se sicer vedno želela ukvarjala s športom oziroma da bi bila drugim opora pri tem. A ker sem svojo kariero posvečala poslovnemu svetu, je zmanjkovalo časa. Lani pa sem sklenila, da zaključim poslovno kariero ter se v celoti posvetim kolesarstvu in osebnemu trenerstvu.

Kako se je na to odzvala okolica?

Čudenje. Šok. Še vedno me kdo vpraša, kako sem zbrala pogum za ta korak. Tam sem imela finančno varnost, dobro ekipo, delo, ki mi je bilo izziv, ampak sem čutila, da sem dosegla vse in da je čas, da izkušnje, pridobljene na tem področju, prenesem v kolesarstvo.

Vam je kdaj žal?

Niti malo.

Golovec je priljubljeno sprehajališče Ljubljanačanov. Ali gre za dve sovražni plemeni – sprehajalce in gorske kolesarje? Kakšen je odnos med vami? Ali obstaja kakšen kolesarski bonton oziroma pravila obnašanja?

Ko še ni bilo legaliziranih kolesarskih poti, so bili gorski kolesarji aktivnejši v gorah, kjer so se srečevali s pohodniki. Ampak sčasoma se je to toliko razvilo, da tudi pohodniki vedo, kje jih lahko srečajo. Jasno pa se tudi kolesarji zavedajo, da ima pohodnik

prednost na vseh poteh, ki niso namenjene kolesarjenju. Če se srečata kolesar in pohodnik, se kolesar ustavi, pozdravi in počaka, da gre pohodnik naprej. Velika večina kolesarjev to upošteva, vedno pa obstajajo posamezniki, ki kršijo pravila in med pohodniki vzbujajo negotovanje. Društvo Golovec Trails o tem precej ozavešča z različnimi videoprispevki; tudi na tečajih poleg vožnje s kolesom učimo, kako se obnašati. Na Golovcu se uradni, legalizirani del kolesarskih poti ne prepleta s pohodniškimi.

Najbrž je tudi zaradi naravovarstvenega vidika natančno določeno, kje so poti?

Ja, pri legalizaciji poti Zavod za gozdove odobri, kakšna bo struktura poti, pridobiti pa je treba tudi soglasje lastnikov gozdov in občine. Včasih to pomeni, da za dva kilometra poti potrebuješ 50 podpisov, tako da gre za kar kompleksen in dolgotrajen postopek.

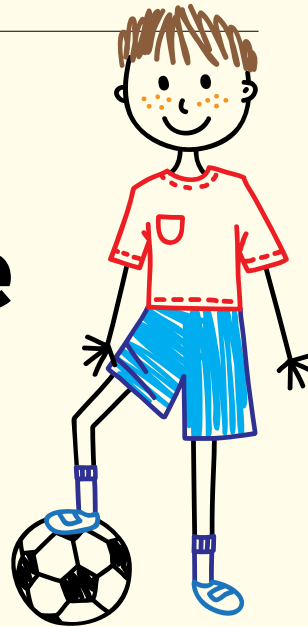
Kateri so – poleg Golovca – vaši priljubljeni kotički v Ljubljani? In kateri je bil najbolj eksotičen kraj na svetu, kjer ste kolesarili, oziroma vaša najbolj divja gorska tura doslej?

V Ljubljani imamo urejene kolesarske poti v Podutiku in na Rašici. Se pa lahko naredijo dobre ture tudi na številnih drugih hribih. V tujini pa je bila moja najbolj divja izkušnja v Kanadi, ki velja za sanjsko destinacijo vsakega gorskega kolesarja, saj so z razvejeno mrežo kolesarskih poti 10 do 20 let pred nami. Na eni od njih sem srečala velikanskega medveda. Prav tako so kolesarske poti tam bolj strme in tehnično zahtevne, tako da imaš sprva do njih nekakšno strahospoštovanje.

»KO VIDIMO, DA ENA OD NAS ZMORE, TO VLIJE POGUM TUDI DRUGIM V SKUPINI.«



Poletne dogodivščine za otroke



Otrokom v Ljubljani tudi poleti nikakor ni dolgčas. Zanje poskrbijo različne organizacije in zavodi, tokrat pa predstavljamo aktivnosti, ki jih pripravljajo ljubljanski javni zavodi in za katere je bilo med nastajanjem te številke Ljubljane še nekaj prostih mest. Pridružite se jim!

MALA ULICA

POČITNICE NA VRTIŠČU

(1.-5. razred)

Mestni park Rakova jelša (vrtički MOL)

Otroci bodo vrtnarili, gradili, se igrali in ustvarjali, vrt pa je tudi odlična izhodiščna točka za izlete v okolico.

POČITNICE V MALI ULICI

(1.-3. razred)

Družinski center Mala ulica

Veliko časa bomo na svežem zraku, se gibali in prosto igrali: obiskali bomo različna otroška igrišča in muzeje, si v bližjem kinu ogledali animirane filme in spoznavali znamenitosti čudovite Ljubljane. Vsaj en dan v tednu se odpravimo na celodnevni izlet.

POČITNICE V CENTRU ROG

(2.-9. razred)

Center Rog, Trubarjeva ulica 72, Ljubljana

Obiskali bomo različne proizvodne laboratorije, kjer se bomo spoznavali z uporabo tradicionalnih in sodobnih, digitalnih tehnologij. Časa ne bo zmanjkalo niti za obisk Knjižnice Rog, igranje družabnih iger, prosto igro na zunanji ploščadi in napeto raziskovanje Centra Rog.

Več informacij in prijave:

malaulica.si/sl/varstvo/#pocitnisko-varstvo

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE

GALERIJSKI POČITNIŠKI TRIATLON

Za otroke 6+

Različne lokacije po mestu

Pridružite se nam na carski tridnevni galerijsko ustvarjalni dogodivščini. Cukrarna, Galerija Jakopič in Mestna galerija vas pričakujejo, da zavihate rokave in začnete ustvarjati po navdihu sodobnih umetnikov.

MUZEJSKA SCENA NA POČITNICAH

Za otroke 8+

Različne lokacije po mestu

Koliščarji v operi? Rimljani na vrhu Nebotičnika? Vitezi v ferrariju? Boste rekli: nemogoče!? Domišljija ne pozna meja! Pridružite se nam na poletnih gledaliških delavnicah v muzeju, kjer bomo na krilih domišljije raziskovali različne možnosti in svetove.

MUZEJSKI IZZIVI

Za otroke 8+

Različne lokacije po mestu

Otroci, ste si kdaj želeli postati arheologi? Vas zanima, kaj so jedli Rimljani in ali se je ohranil kakšen njihov recept? Pridružite se lahko tudi delavnicam, ko se boste igrali čarovniško šolo. Morda pa bi radi raziskovali, kako so živeli med drugo svetovno vojno? Ali pa vas zanima, kako so bili ljudje oblečeni v preteklosti? Pridružite se nam in ugotovite, v kateri čas bi potovali in kako bi se najraje oblekli.

Več informacij in prijave: mgml.si/sl/novice/1317/pocitniske-delavnice-in-varstva-v-mgml-to-poletje

ŽIVALSKI VRT LJUBLJANA

NOČNA VODENJA

Za posameznike in družine

Odkrijte skrivnostno nočno življenje živali na ekskluzivnem vodenem ogledu živalskega vrta, ko sonce zaide. Pogledali bomo, katere živali spijo in kaj počnejo tiste, ki bedijo.

TABORJENJE

Za šolske skupine in družine

V živalskem vrtu prespimo noč v šotorih in pripravimo večerjo na odprtem ognju. Ogledamo si ZOO in hranjenje nekaterih živali. Po živalskem vrtu pa se sprehajamo tudi takrat, ko ga drugi obiskovalci že zapustijo.

Več informacij in prijave:

zoo.si/ponudba/element/poletne-pocitnice#offer

CENTER ROG

NITI, BLAGO IN ROKE ZA OTROKE

Za otroke od 7 do 12 let

Izdelali bomo svoj unikatni kos oblačila - ročno si bo vsak sešil svojo laneno majico ali enostavno obleko. Nabrali bomo različne veje in iz njih izdelali gumbe in lesene okraske, ob tem pa spoznali stroje v lesarskem labu. V tekstilnem labu se bomo poleg šivanja oblačil naučili izdelati polsten pas.

Več informacij in prijave: center-rog.si/program/?category=pocitniski-programi

ROBOTSKI AVTOMOBILI ZA PUNCE IN FANTE

Za mlade od 11 do 15 let

Na poletni šoli se bomo naučili osnov programiranja z Micro:bitom, s katerim bomo izdelali lasten majhen robotski avtomobil. Spoznali bomo računalniški program za 3D-modeliranje Tinkercad, v njem zasnovali dele za avtomobil in jih izdelali s 3D-tiskalnikom ali jih z laserskim rezalnikom izrezali iz različnih materialov.

Več informacij in prijave: center-rog.si/program/robotski-avtomobili-za-punce-in-fante

MLADI ZMAJI

POLETNA AVANTURA 2024

Za mlade 11+

Poletna avantura Mladih zmajev je zagotovljena kratkočasje, nova prijateljstva in s tem najboljše poletne počitnice. Izleti, tabori in tedenske dogodivščine za vse mlade, ki iščejo zabavne, odgovorne in poučne počitnice. Tradicionalni tabor MEPI, že tretji urbani Sleepover, radijska pustolovščina z Zavetiščem Ljubljana in Radiem Študent, spoznavanje podjetniškega sveta z GEA Collegeom ali avantura s konji v neokrnjeni naravi ter vodne aktivnosti v zabaviščnem parku Caribe Bay, na reki Muri in reki Kolpi.

Več informacij in prijave:

mladizmaji.si/aktualno/poletna-avantura-2024

ŠPORT LJUBLJANA

DEJAVNOSTI V BAZENU, NA PROSTEM IN ŠPORTNE IGRE V DVORANI

Za otroke od 9 do 13 let

Park Kodeljevo

V bazenu se boste med drugim igrali s plavajočimi pripomočki, na drugih lokacijah na prostem bodo na voljo aktivnosti, kot so tečaj rolanja, orientacijski pohod in iskanje zaklada na Golovcu, v dvorani pa igre z žogo, namizni tenis, osnovne vaje gimnastike ter še in še.

Za več informacij pišite na

aktivne.pocitnice@sport-ljubljana.si

4. NOGOMETNI KAMP LJUBLJANA 2024

Za punce in fante od 7 do 13 let

Športni park Svoboda

Vsak dan bomo imeli dva nogometna treninga in druge športne aktivnosti. Obiskali bomo tudi Kopaljšče Kolezija.

Za več informacij pišite na

nogometnikamp.ljubljana@gmail.com

Za Bežigrad pridejo balinarji iz vseh delov mesta

MIČA VIPOTNIK

Športno društvo Zarja obstaja že 63 let. Člani, 55 jih je ta hip, med njimi je šest žensk, se lahko pohvalijo, da so imeli prvo dvorano za balinanje v nekdanji Jugoslaviji. Stavbo z lokalom in sanitarijami so na Linhartovi cesti 47 postavili okoliški prebivalci s samoprivekom in donacijami. V dvorani so štiri steze za balinanje, zunaj sta dve. Prijeten prostor v senci kostanjev je posejan z mizicami in stoli, ob balinišču so otroška igrala. Načrtujejo, da bi igrišče za otroke povečali še za 150 kvadratnih metrov. Ko so letos urejali igrišče za otroke in balinišče, so jim poleg krajanov s svojim orodjem nesebično priskočili na pomoč še skvoterji iz bližnje Participativne ljubljanske avtonomne cone, skrajšano PLAC. Seveda bi bilo nujno popraviti streho in obnoviti dvorano, a kot vedno se zatakne pri financah.

Še posebej živahno je na balinišču in ob njem ob ponedeljkih, sredah in petkih med 16. in 22. uro, ko zunanji igrišči zasedejo starejši balinarji. Bližači in tolkači prihajajo z vseh koncev Ljubljane in tudi od drugod. Predsednik društva Danilo Grilj sicer ni lokalce, prihaja iz Ilirske Bistrice, stanuje pa na Viču, a ga je splet okoliščin zanesel sem, kjer ostaja. Lokal vodi Andrej Gavez, sicer blagajnik društva. Oba sta seveda zaprisežena balinarja.

V prvi paradni ekipi društva, ki šteje 14 članov, balina eden njihovih boljših igralcev,

Marjan Žižek Žiža. Ob ponedeljkih in sredah trenirajo v dvorani, ob petkih pa sodelujejo na tekmah druge državne lige. Druga ekipa šteje deset članov, ti pa tekmujejo v drugi ljubljanski ligi.

Zunanje balinišče je namenjeno tudi petanki, prav tako moštveni igri, ki se ob balinanja razlikuje po tem, da je igrišče krajše, da so kugle manjše in ni nujno, da so kovinske, temveč so lahko plastične ali lesene. Zatrkljamo ali mečemo jih z mesta, brez zaleta. Zato je petanka primerna tudi za otroke in gibalno ovirane.

ŠD Zarja sodeluje z Varstveno-delovnim centrom Tončke Hočevar iz Ljubljane, Zavodom za usposabljanje Janeza Levca in Želvo, podjetjem za usposabljanje in zaposlovanje invalidov. Njihov dan za balinanje in petanko je četrtek, pride jih od 30 do 50. Še posebej so ponosni na Dejana Djordjeviča, ki je zaposlen v Želvi. V osmih letih se je v balinanju tako izmojstril, da je lani zmagal na svetovnih igrah specialne olimpijade v Berlinu. Zlato odličje si je pribalinal med posamezniki in v dvojicah. Trenira ga Edo Lazar, predzadnji predsednik ŠD Zarja. Letos ŠD Zarja prireja specialno olimpijado Slovenije, ki bo 12. junija. Udeležili se je bodo balinarski navdušenci s posebnimi potrebami iz vse Slovenije in zamejstva. Doslej se je prijavilo že 120 tekmovalcev, tako da bo organizacija zagotovo velik zalogaj. Vsi nastopajoči bodo dobili majice in medalje. Tekmovali bodo po mednarodnih

pravilih, vendar ne s kovinskimi, temveč plastičnimi krogli.

Pod svoje okrilje je ŠD Zarja vzela tudi sekcijo igralcev taroka. Tarok klub Emona šteje 41 članov, starih od 30 do 80 let. Tarokirajo od ponedeljka do četrтка med 16. in 22. uro. Najboljši se udeležujejo državnih prvenstev. Vsako leto je 12 turnirjev, osem do devet jih organizirajo sami, na koncu je še masters, nam je povedal Vasja Kavčič, član upravnega odbora kluba in Tarok zvez Slovenije.



Tu je lepo odraščati

Pisan slap dobre volje me je obliil, ko sem vstopil v kavarno Specialka v Centru Rog na Trubarjevi cesti 72. Že od daleč mi je mahala ena sama ljubeznivost, ki me je vabila k sebi. S takšno karizmo si težko neopažen, zato se je Cherie Lucas Marjetič privadila, da je magnet za oči. Pa tudi za ušesa, saj jo je k nam pripeljala ljubezen do glasbe.

TOMAŽ MIHELICH



Kaj imajo skupnega Sydney, Los Angeles in Ljubljana?

Mene. (nasmesek) Rojena sem v prečudoviti Avstraliji. V kalifornijskem mestu angelov sem pilila svoj glasbeni talent in se tam zaljubila v Slovenca. Prvi obisk tašče in tasta je bil dovolj za spoznanje, na kako prekrasnem koncu sveta živi zdaj moj mož Aleš. Če prihajaš z najbolj oddaljene celine, si vajen, da je vse povezano s potovanji. V naslednje večje mesto se moraš z avtom voziti dobrih 15 ur. Tukaj so razdalje bistveno krajše, že s kolesom se daleč pride, kaj šele z jeklenim konjičkom. Sicer pa so rdeča nit vseh omenjenih mest priložnosti, ki jih ponujajo prebivalcem. Seveda sem doživela kulturni šok, ko sem se iz Hollywooda preselila v osrčje Evrope, a me je prepričal materinski klic, da bo najbolje, če sina Huga rodim v Ljubljani, kjer so odlične razmere za odraščanje. Kamorkoli se ozreš, povsod te pomirja zelena barva. Čistoča je visoko na prednostni lestvici. Šolski sistem je izjemen, saj omogoča šolanje v različnih jezikih, kar je za našo slovensko-angliško navezo zelo pomembno.

Po petih letih se odlično sporazumevate v slovenščini. Ste pevka, avtorica skladb in učiteljica solo petja. Kakšna ovira je naša edinstvena govorica?

Slovenci ste neverjetni. Toliko jezikov obvladate, da se tu zlahka počutiš dobrodošlo. Razvijate nas, ker niste obremenjeni, če tujci na začetku še ne znamo dvojine in drugih slovničnih zakonitosti. Je pa res, da ste bolj popustljivi do tistih, ki nismo iz dežel nekdanje Jugoslavije. Najraje se sporazumevam z univerzalnim jezikom glasbe. Vsakdo ga razume, ima pa tudi povezovalni učinek. A tudi tu so posebnosti. Biti moraš dovolj fleksibilen in prilagodljiv, besed pa ne smeš iz materinščine prevajati dobesedno. Dano mi je, da sodelujem z enkratnimi posamezniki, osvobojeni predsodkov do tujcev in s srcem, polnim spoštljive radosti.

»DOVOLJ JE SORODNIH DUŠ, DA SI NAJDEŠ SVOJO SKUPNOST IN IZ SEBE IZTISNEŠ VES POTENCIAL.«

Torej vas je novo družbeno okolje sprejelo medse? Ste našli svoj umeetniški izraz in občutek domačnosti na drugi polobli?

Ne smem se pritoževati. Toliko ustvarjalnosti na tako majhnem ozemlju je svojstven rekord. Ne počutim se omejeno,

ker izstopam po načinu oblačenja ali razmišljanja. Dovolj je sorodnih duš, da si najdeš svojo skupnost in iz sebe iztisneš ves potencial. Verjetno k temu veliko pripomore moja osebnost, vendar se mi za dobrobit višjih ciljev ni treba pretvarjati ali utišati lastnih želja, vizij in strasti. Urediti si dom tako daleč od doma je svojevrsten privilegij, saj je pred tabo kopica izzivov, ki te utrdijo, izoblikujejo, naredijo močnejšega.

Čemu se je bilo najtežje prilagoditi?

Vedno izhajam iz sebe. Morala sem se prepustiti temu, kar mi je namenjeno. Na začetku sem precej pazila, da se nikomur ne bi zamerila. Občutila sem neki nemir, ker nisem vsega razumela. Sčasoma sem se pomirila, da bom delala napake, ki jih je okolica v resnici zelo prizanesljivo tolerirala.

Koliko vam je pri navajanju na Ljubljano pomagalo materinstvo?

Zelo! Otroci te nehote prisilijo, da se spustiš v prej nepoznane okoliščine. Pogledati na življenje skozi sinove oči me je še bolj opogumilo in osvobodilo. Z večjim zanosom se podaš v naslednje podvige in vsaka ovira postane dragocena dogodivščina.

Od pike do slike

TOMAŽ MIHELICH

Vznemirljivo je med delom opazovati mednarodno uveljavljenega umetnika, ki je zaslovel z nizanjem tisočih in tisočih stvari na najbolj nenavadnih mestih. Leta 1993 je na obrežju Ljubljane oblekel hišo in se izstrelil med zvezde. Nato je v puščavo Moon Plain v Avstraliji postavil odlitke kanglic za zalivanje. Gradbeno jamo v Perthu je napolnil z 10.000 žogicami, v okolici Cukurane pa nabral ogromno javorovih semen in jim dal priložnost, da znova poletijo. Zdaj na steno stadiona v Stožicah niza kroge, s katerimi upodablja štiri domače nogometne junake – Andraža Šporarja, Timija Maxa Elšnika, Petra Stojanoviča in Davida Brekala, ki so se jim z uvrstitvijo na evropsko nogometno prvenstvo v Nemčiji uresničile sanje.

Vsak mojster ima svoje trike. Tudi Matej Andraž Vogrinčič jih ima polno malho. Natančno je preučil pogoje dela, površino in prostor, v katerega umešča svoj mural, da bi se čim bolj zliil z okoljem. Delo pod milim nebom terja svoj davek, saj je vreme v tem času zelo muhasto. Vendar se je odlično organiziral in ovekovečil čudežne otroke NK Olimpije. »Najtežje je, kadar barva zaliva steno in se ročno delo podaljša za več ur. Tudi dež mi ni v pomoč. So mi pa vsaj za zdaj prizanesli mimo-idoči, s tem da na zidu niso pustili nobenih vidnih sledi,« se nasmehne umetnik. »Ukvarjam se z umetnostjo v javnem prostoru, velike instalacije so mi blizu. Nikoli pa nisem delal grafitov ali stenskih poslikav, zato me je projekt na različnih nivojih vznemirjal. Edino vodilo je bilo, da morajo biti obrazi prepoznavni. Izhajal sem iz tega, da je nad steno že pikčast vzorec, ki so ga vnesli arhitekti Sadar+Vuga. Izbral sem tehniko multipliciranja manjših krogov in jih pobarval s spreji.«

Kdor meni, da šport in umetnost nimata veliko skupnega, se moti. »Med ustvarjanjem so športni prenosni dobra družba. Ni mi treba gledati v ekran, saj mi komentator s povzdignjenim glasom pove, kdaj se kaj zanimivega dogaja. Sem pa spoznal, da se moje delo precej ujame z nogometom. Pri obeh gre za iskanje praznega prostora. Oni vanj pošiljajo žogo, jaz različne predmete. Oboji moramo imeti rutino, ki je potrebna, da v dani situaciji ne razmišljaš, temveč narediš to, kar si že neštokrat ponovil,« razloži Vogrinčič. Za konec pa brez olepšav pove, kaj bi odgovoril, če bi mu kdo napovedal, da bo delal mural nogometaša. »Si nor?! Ni šans,« se zahihita in razveseli, da mu je bila dana priložnost.



V drugi polovici junija bo dvorana Stožice spet pokala po šivih, saj v Ljubljano prihajajo najboljši odbojkarji sveta, med njimi tudi člani slovenske reprezentance, ki se bodo tu pomerili v odbojkarjski ligi narodov. Da bo vse skupaj še bolj napeto, se bodo v Stožicah razdelile tudi zadnje vstopnice za nastop na olimpijskih igrah.

Ko nastaja ta članek, na drugem koncu sveta, v japonski Fukuoki, poteka turnir lige prvakov, ko ga boste brali, pa bodo naši odbojkarji že na poti nazaj v Ljubljano. Mogoče že z olimpijsko vozovnico v žepu, ker pa ni vse odvisno samo od njihovih rezultatov, nas bodo morda pustili v prič-

dvorane in stadiona Stožice ne bi bilo velikih športnih dogodkov, ne bi bilo nastopov športnih zvezd, ki mlade vlečejo v šport, in ne bi bilo vrhunskih uspehov slovenskih športnikov. Ko smo v dvorani ali na stadionu Stožice, vsem nam srce bije za Slovenijo,« poudarja Kolenc.

Stožice so gostile že številne vrhunske športne dogodke in zagotovo se še spomnite, kako je polna dvorana dala krila odbojkarjem na evropskem prvenstvu pred petimi leti pa na svetovnem leta 2022 ter na drugih tekmah na najvišji ravni. Konec junija bo dvorana znova polna navijačev, saj bo prvič gostila tudi zadnji turnir rednega dela lige prvakov. Predsednik Odbojkarjske zveze Slovenije

prepričati, da si bodo v Ljubljani ogledali tudi tekme drugih reprezentanc. »Treba je poudariti, da k nam prihajajo aktualni svetovni prvaki Italijani, ki se bodo v Stožicah pomerili z aktualnimi evropskimi prvaki Poljaki,« spodbuja Ropret in nadaljuje: »Osebnostno sem že vseskozi trdno prepričan, da bo našim fantom uspelo. Pred nami so dnevi, o katerih je ta generacija sanjala, zdaj pa tudi prišla do točke, ko se lahko Slovenija kot najmanjša odbojkarjska država doslej uvrsti na olimpijske igre. Nastop v Parizu bi bil vrhunec zares bleščečih karier teh fantov!«

Medtem ko stiskamo pesti za uvrstitev odbojkarjev v Pariz, naj spomnimo, da so vrhunski športni dogodki samo del špor-

Stožice se bodo znova tresle

KAJA BENKO

kovanju vse do konca in bo napetost v Ljubljani še toliko večja. Slovenska ekipa se bo tukaj pomerila z reprezentancami Argentine, Kube, Italije in Srbije, ki bodo imele v Ljubljani enak cilj – uvrstitev na olimpijski turnir.

Naše mesto je res pravo središče športa, polna dvorana Stožice in glasno navijanje množice pa dajeta dodatno energijo športnikom, ki tu bijejo bitke na najvišji ravni. Vodja Oddelka za šport MOL Marko Kolenc pravi, da je Center Stožice srce ljubljanskega in slovenskega športa. »Brez

Metod Ropret pravi, da našim odbojkarjem igranje pred domačimi navijači ogromno pomeni, zato so v zvezi naredili vse, da bi ligo narodov pripeljali v Ljubljano. »Z izkušnjami, ki jih imamo, in ugledom, ki ga uživamo, nam je to, kljub zares veliki konkurenci, tudi uspelo,« razlaga Ropret in dodaja: »Prepričan sem, da bodo Stožice polne, da bomo spet podoživeli to, kar smo na evropskem in svetovnem prvenstvu.«

Medtem ko se za obisk slovenskih tekem v Stožicah ni bati, pa v zvezi največji izziv vidijo v tem, kako ljubitelje odbojke

tnega utripa Ljubljane. Tega bogatijo tudi rekreativci vseh generacij, ki se zavedajo, da je telesna dejavnost temelj kakovostnega življenja. Cilj ljubljanske strategije športa je k rednemu gibanju – to pomeni vsaj dvakrat na teden – privabiti 75 odstotkov meščank in meščanov. Trenutni rezultati so spodbudni, saj je aktivnih že 66 odstotkov prebivalcev Ljubljane, dodatna spodbuda tistim, ki še oklevajo, pa bo zagotovo tudi Ljubljanski festival športa, ki ga bodo na MOL drugo leto zapored organizirali v začetku septembra.

Član odbojkarjske reprezentance je tudi Ljubljančan Jan Kozamernik, za katerega imajo tekme v Stožicah še poseben pomen. Tokrat seveda še večjega, saj bo pred domačimi gledalci skupaj s soigralci lovil olimpijsko vozovnico. To pa je nekaj, kar si vsak športnik lahko samo želi.

Ste edini član ekipe, ki prihaja iz Ljubljane. Je to, da lahko igrate le nekaj korakov stran od doma, breme ali dodatna motivacija?

Ja, res zanimivo, da sem edini Ljubljančan. Moram reči, da je igrati v domačem kraju vedno nekaj zelo lepega, sploh v taki dvorani, kot so Stožice. To, da napolnimo dvorano, je res nekaj izjemnega. Vsakič z veseljem pridem domov in tu uživam tako na pripravah kot na tekmah.

Trenutno igrate v italijanskem Trentinu. Ali kaj pogrešate Ljubljano?

Ljubljano zelo pogrešam, ker je eno izmed najlepših mest, kar sem jih spoznal. Sem se vedno vračam z velikim veseljem, ta majhnost in priročnost mesta, ki ponuja praktično vse, je res nekaj posebnega. Ljubljana je obdana z naravo in tudi mesto samo je zelo zeleno, z veliko parki. To me res veseli, in ko sem v Ljubljani,

to vedno poskusim izkoristiti. Vračati se domov je nekaj najlepšega, in ko sem v tujini, dom vedno pogrešam.

Za vami je sanjska sezona, s Trentinom ste zmagali v evropski ligi prvakov, v Ljubljano pa prihajate po olimpijsko vozovnico.

Res je, za mano je lepa, ampak težka in naporna sezona z veliko vzponi in padci, ki smo jo sklenili na evropskem prestolu. To je zame res izjemen dosežek in ponosen sem, da mi je to uspelo. Daje mi veliko zagona za naprej, in kot ste rekli, zdaj nas v Ljubljani čaka še zadnje dejanje kvalifikacij za olimpijske igre. To je nekaj, kar si vsak športnik lahko samo želi – da si na domačem terenu pribori olimpijsko vozovnico. Nadejam se, da bomo še naprej tako uspešni in da nam uspe uvrstitev na olimpijske igre. Mislim, da si ta generacija to zasluži!



Odbojkarjska liga narodov, dvorana Stožice, od 18. do 23. junija 2024

18. junij

Bolgarija – Turčija (16:30)
Slovenija – Argentina (20:30)

20. junij

Turčija – Argentina (13:00)
Bolgarija – Italija (16:30)
Kuba – Slovenija (20:30)

22. junij

Bolgarija – Argentina (13:00)
Srbija – Poljska (16:30)
Slovenija – Italija (20:30)

19. junij

Kuba – Srbija (16:30)
Italija – Poljska (20:30)

21. junij

Argentina – Poljska (13:00)
Bolgarija – Kuba (16:30)
Turčija – Srbija (20:30)

23. junij

Kuba – Poljska (13:00)
Turčija – Italija (16:30)
Srbija – Slovenija (20:30)



Strižem, brijem, zobe pulim

Izvesek z zgolj enim samim sinonimom, izobesek, je tabla, ki je navadno postavljena pravokotno na fasado hiše in kaže na kako obrtno ali trgovinsko dejavnost. Čeprav to besedo le še redko slišimo, kaj šele uporabimo v stavku, imamo v mestu še veliko zanimivih izveskov. Ovekovječili smo jih na naši fotoekspediciji.

KATJA ŠOLTES

Kot so daleč časi, ko je bil Ptuj večji od Londona, je tudi Ljubljana preživljala svojo cvetočo trgovsko mladost že davno tega. Morda se izvesek sliši skromno, a včasih je bil iz več razlogov pomembna reč. Prvič, mestni obrtniki in trgovci so svoje storitve želeli oglaševati mimoidočim. Drugič, težko predstavljivo, ampak ulice do leta 1876 še niso imele sistematičnega zapisa imen, ni bilo uličnih oznak, še manj hišnih števil. Tretjič, ljudstvo je bilo nepismeno, zato so si

izmislili simbole, znamenja, ki jih je lahko vsakdo razumel. Sprva so bili ti enostavni: škarje za krojača, sod za točaja, čevlji za čevljarja in podkev za kovača. Služili so za označevanje obrtniških hiš, tudi zaradi pobiranja davkov, da ne bo pomote, pa tudi za orientacijo v mestu. Izvesek je bil izdelan obojestransko, da se ga je videlo iz obeh smeri potovanja, v mesto in iz mesta. To je bil šele začetek.

Simboli na izveskih so sčasoma postali bolj kompleksni, nekatere še vedno

prepoznamo na naših ulicah. Čeprav na prvi pogled ne vemo, kaj pomenijo, vemo, kaj ponujajo. Od brivca se nekoč niste nujno vrnili kot negovani hipsterji namaziljenih brad in skrojjenih zalizcev, odišavljeni z dišečimi vodicami, kajti njihov poklic je bil tedaj imenovan brivec-kirurg. Popularna dejavnost je bilo puščanje krvi, s katerim so zdravili vse, od angine do kuge. Zelo pogosto so pulili zobe, ravnali kosti, tudi amputacije so bile poslastica v teh operacijskih dvoranah. Odtod simbolni izvesek brivca. Palice oziroma droga se je med puščanjem krvi oprijemal oboleli, da so se mu bolje videle žile, bela barva na njem predstavlja obveze in rdeča kri. Strižem, brijem, zobe pulim! Dodana modra naj bi bila po nekaterih virih simbol žil, drugi trdijo, da pomeni zgolj striženje in britje.

Izvesek je bil resna primadona od visokega srednjega veka pa tja do 18. stoletja, ko so nove mestne regulacije povzročile njegov postopni zaton. Jezdci in kočijaži so imeli zaradi bahavih izveskov enostavno preveč poškodb na vozilih in ljudeh. Začasno je torej izvisel. Najprej so meščani intimno poznali le rdečo lučko, potem pa je izum neonskih in svetlobnih napisov v 20. stoletju vse velemestne glavne ulice čudovito razsvetlil in obarval. Tej inovaciji že težko rečemo klasični izveski, a naj jim bo. Prvi svetlobni napis smo v Ljubljani prižgali na Nami leta 1965.

Naša fotoekspedicija po mestu je ugotovila, da so najbolj obrtniško dovršeni primerki

izveskov še vedno tisti srednjeveškega porekla; na secesijskem Muzeju bančništva smo opazili hranilnik v obliki čebeljega panja, prvič smo si ogledali neonskega Janeza v narodni noši na Vodnikovem trgu, našli smo par dobrih primerkov starih neonskih in svetlobnih napisov – mimo logotipa Foto v Mostah in Bonboniere v Šiški pač ne moremo – nasploh pa ugotavljamo, da stanje ni rožnato. Sodobni izveski so postali po večini zgolj črkovna obvestila, z logotipom ali brez njega; manjka jim barve, vonja in okusa.

Simbolov in znamenj dandanes ne uporabljamo več zaradi problema nepismenosti, ampak zaradi možnosti takojšnjega in nedvoumnega prepoznavanja vsebine onkraj znanja jezika. Tudi koncept izveska je v nekaterih primerih vsekakor še vedno smiseln: opazimo ga iz obeh smeri gibanja po ulici in včasih prepoznanje simbola lahko reši življenje. V Ljubljani tako lahko vidimo veliko sodobnih izveskov, ki prikazujejo belo srce s križem in znakom za strelo na zeleni podlagi. Ti označujejo lokacije srčnih defibrilatorjev, s katerimi lahko pomagamo ponovno zagnati zastalo srce.

Lokacije defibrilatorjev lahko najdete na spletni strani ljubljana.si v rubriki Moja Ljubljana/Zdravje.





COSPLAY

Izraz cosplay je nastal iz besed costume play, gre pa predvsem za način, kako ljubitelji tega ali onega domišljjskega sveta izrazijo svojo ljubezen in odnos do njega. Relacija je torej nasprotna kot pri pustu, kjer se našemimo, da skrijemo sebe in svoj pravi jaz – pri cosplayu se namreč našemimo, da oboje pokažemo. Nekateri si obleko za drobiž naročijo v spletni trgovini AliExpress, drugi sami mukotrpno ročno ustvarjajo prave umetnine. Včasih je težko verjeti, v kakšne podrobnosti gredo tisti, ki se s cosplayem ukvarjajo resneje. Ni čudno, da so nekateri zvezde na Instagramu ter da najbolj zagrizeni in profesionalni od tega celo živijo.

A NISO VIDEOIGRICE SAMO ZA OTROKE IN ČUDAKE?

Slovenija ima sicer čuden in razdvojen odnos do videoiger, kar kaže že redno uporabljena pomanjševalnica. Saj ne, da dostikrat ni upravičena, predvsem če nažigamo smetje na mobilnih telefonih. Mnogokrat pa tudi ni, kajti videoigre so de facto osma umetnost. Soditi vse po akcijski videoigri Fortnite je tako kot soditi književnost po najcenejših ljubičih. Na meji nevidnega je med drugim omogočil preizkus VR-iger, dirkanja z volanom na namenskem sedežu in iger na starih konzolah, ki jih je v dobro obiskanem kotičku razpostavil Računalniški muzej.

SLASTNI BUBBLE TEA

Geeki imamo radi vse, kar je azijskega, in popularnim ramnu, sušiju in takoyakiju se je nekako predlanskim pridružil tudi mehurčkasti čaj. V plastični posodici dobiš mešanico čaja in drugih tekočin, najpogosteje sadnega soka ali mleka. Na dnu pa plavajo užitni mehurčki, ki jih skupaj s tekočino posrebaš s široko slamico in v ustih prijetno zapokljajo. Bagatelca: bubble tea ni japonskega izvora, marveč prihaja iz Tajvana.

Zlet normalnih čudakov

Ginjenost. Vzhičenost. Radost. Pomirjenost. Takšni občutki so me prevevali, ko sem ubiral korake po Gospodarskem razstavišču, kjer se je konec maja odvila vsakoletna prireditev Na meji nevidnega – NMN. Mogoče (ampak samo mogoče!) se je v kotičku očesa pojavila celo drobna solza. Kdo bi mi zameril? Kot večni geek sem se počutil, kakor da sem se vrnil domov.

SERGEJ HVALA

Zadnje majske dneve se okrog Gospodarca tradicionalno tre ljudi nenavadnega videza. Nekateri so oblečeni v celotne kostume likov iz filmov, risank in stripov, drugi pripadnost plemenu nerdov izražajo z zanimivimi tetovažami in frizurami, tretji prinesejo s sabo kak samosvoj artefakt, četrti si oblečejo majico z motivom iz dimenzij, ki ne obstajajo, a se včasih zdijo bolj resnične od dejanske. Številni vsako leto poromamo na to slovensko različico znamenite ameriške konvencije Comic-Con, da se v družbi somišljenikov dotaknemo nevidnega, a za nas še kako otipljivega.

Za narnijsko dverjo Gospodarskega razstavišča na Dunajski cesti je prva glavna postojanka običajno Velika dvorana. Polovico zasedajo prodajni prostori z raznoraznimi izdelki, od knjig prek namiznih iger do majic in obeskov. Marsikdo izkoristi sejmski popust ter se založi s fantazijskimi in znanstvenofantastičnimi romani predvsem tujih, zadnja leta pa tudi domačih avtorjev in avtoric. Gospodar prstanov si deli prostor s slovenskimi fantazijskimi ljubiči, Peščeni planet podaja roko japonskim stripom mangam, ki jih bereš od zadaj naprej. In ko se s polno vrečo literature obrneš, se zaletiš v ogromnega pokemona Pikachuja, okrog katerega se je že nabrala gruča otrok. Saj je res, da smo tu vsi otroci po duši, ampak tudi pravega naraščaja ne manjka. Milo se ti stori, ko vidiš mamo, našemljeno v jedijsko vitezinjo iz Vojne zvezd, kako

se (žaro)mečuje s svojo podobno oblečeno hčerko.

Mamo in hčer pozneje opazim pred glavnim odrom, ki skupaj s sedeži za gledalce zavzema drugo polovico glavne dvorane. Na njem se odvija najbolj obiskana točka prireditve, tekmovanje cosplayerjev, torej ljudi, ki si nadenejo kostum znanega lika. Loki, Morgana, Mandalorijec ... vsi so bili paša za oči. Poleg cosplya je glavni oder gostil venček drugih točk, pogovorov in predavanj, od pogovora z igralko Alyo Elouissi o njenem sodelovanju pri hollywoodskem filmu Barbie prek analize bojevanja s hladnim orožjem v filmih do pogovora o ženskah v fantazijski književnosti ter predstavitve videoiger kot osme umetnosti, ki zajame, nadgradi in predurogači prejšnjih sedem.

Podaljšek dogajanja na glavnem odru so predavanja in debate v manjši predavalnici v spodnjem nadstropju, v kateri so poslušalci izvedeli marsikaj o delovanju, tehnologiji in uporabi laserjev, najnovejših knjigah, nastanku glasbe za fantastične medije in ženskah v Zvezdnih stezah. Blizu predavalnice pa se je dalo preizkusiti stare in nove videoigre, opazovati filigransko barvanje figur za kompleksne namizne igre, kot je Warhammer, podebatirati s člani slovenskega Tolkienovega društva Gilgalad ter se osvežiti s tajskimi rezanci in eksotičnimi osvežilnimi pijačami po rinjenju skozi konkretno gnečo. Na enodnevni dogodek namreč pride 3000 ljudi in vstopnic je zmanjkalo že sredi tedna. Upam si trditi, da bo naslednje leto NMN vsaj enako živahen in obiskan!

Poklon mesta izjemnim kulturnikom

Ljubljana je dom številnih ustvarjalcev, ki s svojimi stvaritvami navdušujejo tudi zunaj občinskih in državnih meja. Kulturna scena v mestu je izjemno živahna, zato so imeli tudi letos v komisiji za podelitev Župančičevih nagrad veliko dela pri odločanju, katere umetnike, ki so v zadnjih dveh letih izstopali s svojim ustvarjanjem, naj nagradijo, pa tudi, kdo naj prejme najvišjo nagrado Ljubljane na področju kulture za življenjsko delo.

SONJA JAVORNIK

Župančičeva nagrada za življenjsko delo

Aldo Kumar, skladatelj

Večkrat nagradjeni glasbenik Aldo Kumar, ki je eden najbolj priljubljenih in največkrat izvajanih sodobnih slovenskih skladateljev, pravi: »Glasba se je izkazala za mojo veliko prijateljico, ljubico, učiteljico, sodnico, sovražnico ali pa vsakodnevno bežno znanko. Rad jo imam, čeprav mi gre včasih pošteno na živce.« Med njegovimi deli so skladbe za film in gledališče, uglasbitve del slovenskih literarnih umetnikov in koncerti vokalne in instrumentalne glasbe. Ob tem deluje še v zasedbi Anbot, svoje široko znanje pa predaja tudi študentom AGRFT, kjer je redni profesor za glasbo.

»Ljubljana je za moj način dela idealno mesto, saj tu delujejo vse pomembne glasbene institucije, od orkestrów, studiev in koncertnih dvoran do festivalov in gledališč. Mesto je stičišče druženja mnogih ljudi, ki se med seboj navdihujemo. To pa je za ustvarjalni proces najpomembnejše,« razlaga skladatelj, ki je ustvaril številna simfonična dela, kantate, samospeve, komorna dela, izvirno glasbo za zборе, gledališke predstave in filme ter multimedijske projekte, ki so mu prinesli letošnjo Župančičevo nagrado za življenjsko delo.

»Sem skladatelj, ki ga najbolj navdihuje glasba sama. Delo začnem iz osnovne glasbene misli ali iz instrumenta in potem



vse izhajam od tod,« pravi glasbenik, ki je dopolnil 70 let, a se veseli vsakega novega projekta. Zelo je zadovoljen, ker je Orkester Slovenske filharmonije nedavno vrhunsko izvedel njegovo delo

Strastra, jeseni pa bo Simfonični orkester RTV Slovenija izvedel skladbo Čelo Alp. »Obe skladbi imam rad, prvo zaradi velike energije in neustavljivega gibanja, drugo zaradi monumentalnosti.«

Župančičeve nagrade za dvoletno delo

Anja Novak, igralka in pesnica

»Umetnost je zame konstanten razmislek o svetu okoli nas ter o človekovem odnosu do sveta, sebe in drugih. Preizpraševanje ustaljenega, konvencij, napisanih ali nenapisanih pravil, stik z deli, ki jih radi zanemarjamo, ker se jih bodisi bojimo bodisi sramujemo,« pravi vsestranska večkrat nagrajena umetnica, zaposlena v Slovenskem mladinskem gledališču. »Ko ustvarjam, se ne omejujem z vrsto umetnosti. Sploh v gledališču je to absurdno, saj se tam spajajo glasba, beseda, gib, vizualna umetnost in celo znanost. Zato ni nič čudnega, da se velikokrat pri istem projektu srečajo slikarke in slikarji, pisateljice in pisatelji, arhitektke in arhitekti, pesnice in pesniki, glasbenice in glasbeniki ... Pri ustvarjanju me bolj kot forma zanima vsebina,« pojasnjuje umetnica, ki se ji zdi največji dosežek za vsakega umetnika, da je iskren do sebe, dela in drugih. »In da se bori za tisto, kar se mu zdi pomembno in kar dela svet boljši, četudi je kdaj problematičen, utišán, čuden, ranljiv.«



Tjaša Črnigoj, gledališka režiserka

»Nagrade mi pomenijo priznanje in večjo vidnost za moja prizadevanja ter so reference, zaradi katerih bom morda v prihodnosti dobila še več priložnosti. Župančičeva pa je še posebej pomembno priznanje in velika čast,« pravi gledališka režiserka, ki deluje tako na neodvisni kot na institucionalni sceni. »Umetniška dela so kot potovanja ali srečanja z ustvarjalnostmi drugih. Širijo mi obzorja in me navdihujejo, da sem tudi sama bolj ustvarjalna.« Tjaša Črnigoj je že dobila nagrado festivala Mesto žensk, ker s svojim delom osvetljuje vprašanja, ki so pogosto družbeno in umetniško prezrta. »Veliko izkušenj žensk v družbi še ostaja zamolčanih. Na gledališče gledam kot na prostor, kjer lahko dobijo svoj glas. Tako se nekatere počutijo manj same, nekatere pa bolj razumejo druge. Moj vtis je, da v gledališču (še) ni enakosti spolov, kot tudi v družbi ne,« ugotavlja nagrajenska, ki je posebej ponosna na serijo predavanj-performansov Spolna vzgoja II v Slovenskem mladinskem gledališču. V njih na dokumentarističen način osvetljuje spolne izkušnje različnih žensk.

Urša Vidic, vizualna umetnica in scenografka



»Biti viden in nagradjen za svoje delo je lep občutek, ki daje zagon in zanos za nadaljnje ustvarjanje,« pravi umetnica, ki bo Župančičevo nagrado lahko postavila k številnim drugim, s katerimi je bila nagrajena. »Umetnost je most med posameznikom in družbo. Omogoča vstop v svetove, ki bi sicer ostali

nevidni in neslišni. Kot taka mi osmišlja svet in bogati moje bivanje in vedenje o njem. Delati lastne stvaritve po lastnih idejah in kreativnih vzgibih je izredno izpolnjujoče. Kreativno vznemirja in napolnjuje pa me tudi skupinsko delo, ki ga prinaša gledališče. Obe ustvarjalni praksi, slikanje in scenografija, mi zelo ustrezata, čeprav sta si v samem bistvu in organizaciji dela izredno različni. V zadnjih letih sem se posvečala predvsem scenografiji. V prihodnosti bi si želela, da se ta dinamika med individualnim in kolektivnim bolj uravnoteži.«

FESTIVAL VRHUNSKÉ GLASBE, GLEDALIŠČA, PLESA IN LIKOVNE USTVARJALNOSTI



Z 72. Ljubljana Festivalom na prizorišča v našem mestu spet prihajajo vrhunski umetniki z vsega sveta, ki bodo s svojimi nastopi navdušili domače in tuje ljubitelje klasične glasbe, popevke, jaza, muzikala, plesa in likovne umetnosti. Njegova slavnostna otvoritev bo tradicionalni gala koncert Poletna noč, ki bo posvečen popevkam Ditke Haberl, Alenke Pinterič in Nece Falk. Prisluhnete jim lahko 20. junija na Kongresnem trgu. Do zaključka festivala, na katerem bo 3. septembra v Cankarjevem domu nastopil Orkester Slovenske filharmonije, si boste lahko ogledali še opero Trubadur v izvedbi Teatra del Maggio Musicale Fiorentino z dirigentom Zubinom Mehto, koncerte Radeta Šerbedžije, skupine Bossa de Novo ali Artura O'Farrilla & Afro Latin Jazz Orchestra, muzikal The Bodyguard in številne druge poslastice. Del programa Ljubljana Festivala bodo tudi XXVII. Mednarodna likovna kolonija, Mala likovna kolonija in Mojstrski tečajji Festivala Ljubljana 2024, na katerih bodo svoje znanje lahko nadgradili nadobudni mladi glasbeniki. Podrobnejšo predstavitev programa najdete na spletni strani ljubljanafestival.si, kjer lahko kupite tudi vstopnice.



V Botaničnem vrtu bodo zacveteli zvoki kitare

Mladi skladatelj, kitarist in aranžer Timotej Kosovinc vas 11. julija ob 19.30 vabi v Botanični vrt Univerze v Ljubljani na Ižanski cesti 15 na svoj 13. tradicionalni poletni koncert, ki bo letos v znamenju klasičnih in sodobnih glasbenih odtenkov, latinskoameriških in flamenco ritmov pa tudi opernih in domačih, slovenskih melodij. Na odru se mu bodo pridružili vrhunski glasbeniki – flautistka Alenka Bogataj, flamenco kitarist Izidor Erazem Grafenauer in operni tenor ter član Slovenskega okteta David Jagodic. Vstop je prost.

Festival kolektivnega gibanja

Festival radikalnih teles Spider 2024 vas med 19. in 22. junijem vabi v Plečnikov avditorij v parku Tivoli, kjer bodo nastopila sveža in uveljavljena imena sodobne mednarodne in lokalne umetniške scene. Iz Amsterdama bodo prileteli Andreas Hannes in Trevoga Collective, iz Barcelone Reinaldo Ribeiro, iz Antwerpna Marc Vanrunxt, z jadranske magistrale Mark Požlep, iz Erevana pride AHA Collective, pričakujemo Eliso Zuppini, pridejo Arno Ferrera, Igor Shyshko, Nenad Jelesijević in Sonja Pregrad. Tudi letos bomo na festivalu poslušali Radikalne pogovore, umetniški program pa bodo, kot vselej na Spiderju, dopolnjevala najaktualnejša imena klubske glasbene scene. Vstopnice za festivalske dogodke najdete na spletni strani spiderfestival.com.

VIDIMO SE NA KINODVORIŠČU



Ogled dobrega filma na velikem platnu pod milim nebom je za ene prijetna poletna dogodivščina, za druge pa lep nostalgичen spomin na zlate čase kina. Tudi letos si boste lahko med 12. junijem in 6. julijem večerne projekcije Kinodvora ob lepem vremenu ogledali na Kinodvorišču v atriju Slovenskih železnic. Vstopnice kupite na blagajni Kinodvora na Kolodvorski ulici 13, kjer je tudi vhod na prizorišče, na sporedu pa bodo filmi Črni čaj, Joan Baez: Jaz sem hrušč, 20.000 vrst čebel in Štirje mali odrasli.

Zgodbe o meščanih so zgodbe o mestu

Ob torkih ob 20. uri na TV SLO 1 ali v arhivu 365.rtvsl.si si oglejte serijo šestih kratkih dokumentarnih filmov Zgodbe s prepaha režiserja Urbana Zorka in scenaristke Ize Strehar. Vsak od njih pripoveduje zgodbo o zanimivih Ljubljančankah in Ljubljančanih iz



različnih obdobjih zgodovine našega mesta. Obogatene z domiselnimi animacijami ilustratorke Eve Mlinar, predstavljajo čarovnico iz srednjega veka, inženirja Gabrijela Gruberja, aktivistko Marijo Murnik Horak, tovarnarko Josipino Šumi, mladeniča Ivana Adamiča in Rudolfa Lundra ter karikaturista Hinka Smrekarja.

Naj bo svetloba

Naše mesto se ponaša s številnimi znamenitostmi, najsvetlejša med njimi pa je zagotovo festival Svetlobna gverila, ki bo letos že osemnajstič osvetlil ulice in trge med Sotesko in Argentinskim parkom, pa prek Foersterjevega vrta in Mirja do nabrežij Gradaščice. Do 22. junija bo na ogled niz svetlobnih instalacij in videoprojekcij, ki si jih boste lahko ogledali na organiziranih vodstvih s kolesi. Zbirno mesto za ogled je vsako sredo in soboto ob 21. uri pred Galerijo Vžigalica na Trgu francoske revolucije 7, ki je tudi letos središče festivala. Tam lahko do 1. septembra obiščete tudi razstavo del mednarodne umetniške zasedbe, ki se vsako na svoj način lotevajo transformacije, kar je letošnja osrednja tema.





MANCA KOŠIR (1948-2024)

Od tuzemskega sveta se je poslovila v maju, mesecu mladosti. Njeno slovo je bilo javno, ker je vedno verjela, da se je o smrti treba veliko pogovarjati. Od nje se poslavlja tudi Andrej Ilc, vodja uredništva za leposlovje pri Mladinski knjigi.

Nikjer ne bo, ljuba, sveta razen znotraj.

Naše življenje mineva v spremembi.

Rainer Maria Rilke

Tale kratki zapis, ki noče biti nekrolog, začnjam z Rilkejevimi verzi, ki jih je Manca postavila kot moto ene svojih zadnjih knjig Nagovori tišine (2022). Rilke je namreč kriv za vse. No, skoraj. Ampak o tem nekoliko pozneje. Kdor je v zadnjega pol stoletja vsaj nekaj

časa preživel znotraj koordinat glavnega mesta, je preprosto ni mogel spregledati. Niti preslišati. Manca je bila dobesedno povsod, zato je bilo skoraj neizogibno, da si jo slej ko prej spoznal tudi osebno. Njen vznikli entuziazem je bil nalezljiv, čeprav še zdaleč ne vsem pogodu. Tudi sam sem svojčas sodil med slednje, dostikrat se mi je zdelo vsega preveč, a si kljub temu upam trditi, da nam bo odslej vsem skupaj manjkala na ulicah prestolnice, tako kot smo že pred njo pogrešali nekatere druge nekonvencionalne figure, na primer njenega prijatelja in dopisovalca Dušana Jovanovića.

Manco sem spoznal, bolje, prvič srečal leta 1986, ko sem, ker pač nisem imel boljše ideje, začel študirati na FSPN-ju, današnjem FDV-ju. Nisem vedel kaj dosti o njej, še najmanj to, da je do takrat že odživila več življenj. Kot je v eni svojih knjig povzela sama, ji, zasidrani v trenutku,

ta »slavna preteklost« ni veliko pomenila: »Kot bi bilo nekaj življenj za menoj: manekenka in filmska igralka – čim starejša sem, tem lepša sem bila, haha! –, znana novinarka, univerzitetna profesorica ... borka za javno dobro ... spremljevalka umirajočih ... In zdaj kot kakšna odeja skrpana, sestavljena iz vseh teh raznobarnih krp, ki so bili moji številni jazi, dokler nisem vseh odživila, odločno in brez obžalovanja, ter stopila v neznano, kjer ni več moja volja gospodar, ampak se pretaka Življenje skozi, kot hoče.« Sanjalo se mi ni, da je daleč pred vsemi delala imenitne intervjuje, kar jo je nekako logično pripeljalo na novinarsko katedro omenjene fakultete. Bila je kot vrtinec, predavala pa nam je novinarstvo in nam, nezainteresirancem, poskušala na vse načine razširjati obzorja. Če danes pogledam nazaj, je bil ta prost(odušni) del veliko bolj zanimiv kot obvezni program novinarskih žanrov in

kar je še teh pisunskih uzd. A takrat nisem mislil tako. »Kupil« sem njeno priporočilo za Tolkienovega Hobita, manj pa mi je šlo v račun nenehno vznemirjenje nad Rilkejem. Zakaj bi moral brati tega Rilkeja, ki ga, kljub mastralnemu Kovičevemu prevodu, nisem razumel, zakaj zapravljati dragoceni čas za poezijo, ki nam jo je Manca vedno znova polagala na dušo? Danes mi je seveda jasno, da je prav Manca v tisti FSPN-jevski puščobi kot ena redkih kazala znake življenja, name pa se je, kljub odporu, očitno le prenesel nekakšen virus, saj sem se pred grozečo literarno klasiko zatekel nikamor drugam kot na študij – primerjalne književnosti! Potem se nekaj časa nisva videla in predstavljam si, da je morala biti kar presenečena, ko me je uzrla na založbi (presenečenje tudi zame). Od tod dalje sledi lepši del najinega »razmerja« in danes brez pomisleka priznam, da je za knjige in njihove avtorje v vseh teh letih naredila več

kot kdorkoli, predvsem pa je to počela dosti prej, preden je vplivništvo postalo poklic, nekaj, kar počneš za denar. Manca je vse to počela za dušo.

Veliko je pisala tudi sama, njen opus magnum pa je serija epistolarnih knjižnih projektov (»Najlažje mislim, kadar pisno odgovorjam na vprašanja. Tuja ali svoja.«), ki se je začela leta 1991 z Ženskimi pismi in smiselno zaključila z Nagovori tišine (2022), ki bodo zdaj, ko je utihnil Glas, ki je Mancici vsakič določil novo temo in sogovornike, še dolgo blago izzvenevali. Leta 1997 ji je za sogovornika določil Dušana Jovanovića, ki je bodočo knjigo Moški : Ženska (2007) do mere oplemenitil s svojim aventičnim temperamentom, da jo je še danes vznemirljivo brati. Zanimivo je, da je bila nekako najbolj odmevna v tem pisemskem ciklu knjiga z naslovom Darovi minevanja (2015), najmanj pa Človeška ljubezen (2017). A prav vse so naše svoje bralce in jih bodo še naprej.

Med cvetovi mandljevca,
med pticami in radoživo sivko,
sva čebljali o umetnosti,
vsakdanu, o smrti in ljubezni.
Skoz srebrne oljčne veje si zrla v nebo:
»Zeleno sinja mi je vseč ...
Mir. «
V tišini sva zaslišali metulja.
Priplesala sta svobodno frfotaje,
skupaj in vsak zase
polna.
Najin smeh pa se je odkotalil
čisto
tja do morja.

Saša Pavček Mancij, maj 2024



MIRAN GOSLAR (1928-2024)

Le nekaj dni pred ljubljanskim praznikom, praznikom mesta, ki ga je tako zaznamoval, nas je zapustil Miran Goslar, častni meščan Ljubljane ter velika osebnost Mercatorja in celotnega slovenskega gospodarstva. Od njega se je poslovil tudi njegov prijatelj, prvi predsednik Republike Slovenije in prav tako častni meščan Ljubljane, Milan Kučan. Njegov poslovilni govor prijatelju lahko v celoti preberete na spletnem mestu ljubljana.si.

Z Miranom me veže dolgo skupno potovanje skozi življenje, vse od prvih dni njegovega predsedovanja šišenski občini. Veliko je obcestnih kamnov na tej poti. Vsak posebej je bil, v dobrem in slabem, trden temelj najinemu zblizanju in kasneje prijateljevanju. Bil je privilegij živeti in sodelovati z njim. A tudi breme, ki mi otežuje besede slovesa.

Njegove osebne lastnosti, razkošno znanje, omikanost in modrost, nakopičeni skozi življenje, ki ga je trdo prizkušalo, so omogočili, da so se najini pogovori dotikali tudi smisla življenja in delovanja ter razumevanja njegovega konca, čeprav se o smrti nisva nikoli pogovarjala. Kajti kakor je toliko življenj, kot je ljudi, tako je prav toliko različnih smrti. Ena ni enaka drugi. Ni se spraveval, kdaj, temveč kakšen bo konec. Pomirjen je bil z dejstvom, da ta najbolj

resnična vseh človeških resnic čaka tudi njega. Zavedanje o skorajšnjem odhodu iz resničnega sveta v občestvo molka mu je služilo za izostritev pogleda na prelomnice v njegovem vznemirljivem življenju. Tudi pri tem je dokazoval človeško veličino.

Bil je človek načel. Imel je svoj prav, utemeljen v trdnih življenjskih vrednotah. Ni se bil pripravljen podrediti ozkemu ideološkemu in birokratskemu gledanju, ki je slepo za lastne napake in nedoslednosti. Prav tako pa ni molčal ob poskusih revizije preteklosti, niti glede dogajanj med okupacijo in po njej niti ob še vedno pogostem politikantskem tolmačenju življenja Slovencev v nekdanji skupni državi. Prav zato je imel kar nekaj težav. A je hkrati zaradi svoje načelnosti užival spoštovanje, ugled in zaupanje.

Skupaj sva prehodila zanimivo pot medsebojnega zaupanja. Rad me je spomnil, da pripada generaciji, ki je morda od vseh slovenskih živila najbolj zanimivo življenje. Prehodila je pot od ruševin človečnosti v drugi svetovni vojni, prek optimistične graditve novih odnosov med narodi sveta, do razcveta in potem razpadanja nekdanje skupne države, pa zatem potovanja Slovencev v samostojno državo ter njegovega spopadanja z lastno odgovornostjo za uspešno umeščanje v razgiban, protisloven in negotov svet prihodnosti, ki nosi s seboj tudi izjemno odgovornost za prihodnost planeta.

Vpogled v njegovo življenje razkriva Mirana kot modernega in preudarnega moža, kot človeka, ki so se mu zgodile tudi napake, a od njih ni bežal, temveč jih je popravil. Živel je z maksimo »boriti se in iskati, najti in se ne vdati«. Do konca je ohranil humano, čuteče srce za prijatelje in očetovsko ljubezen za svoje najbližje. Druženje z njim je bilo druženje z zgodovino, a tudi premišljanje o sedanjosti in prihodnosti. Bilo mi je v čast družiti se z njim in ponosen sem, da me je imel za prijatelja.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Temeljni postopki oživljanja in prikaz uporabe defibrilatorja

Defibrilator je aparat, s katerim lahko rešimo življenje človeku s srčnim zastojem. Na brezplačni delavnici vas bodo prostovoljci Rdečega križa (OZ Ljubljana) naučili pravilne uporabe aparata, člani Društva študentov medicine pa bodo v okviru projekta Misli na srce izvajali brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Delavnica je namenjena vsem generacijam. Več informacij dobite na telefonski številki 01/306 48 36.

13. junija ob 18. uri
Dunajska cesta 101, sejna soba MOL

CENTER

Čaj ob petih

Tedenska srečanja, biblioterapija, druženje in pogovor ob knjigi, družinska terapija in individualni pogovori z upokojeno psihiatrinjo so namenjeni vsem generacijam.

Vsak drugi in tretji torek v mesecu od 15. do 19. ure
Štefanova 11, mala sejna soba

ČRNUČE

Proslava ob dnevu državnosti

Na proslavi bodo nastopili mešani in ženski pevski zbor Medis KUD Svoboda Črnuče, harmonikarska skupina pod vodstvom Klavdije Cigler, oktet Zven in recitatorke. Vabljeni!

21. junija ob 19.30
Kulturni dom Črnuče, Dunajska 367

DRAVLJE

Večer slovenske glasbe

KUD Lumin vabi na koncert, na katerem bodo nastopili Rok Ferengja, Bepop, Ivan Hudnik, Klapa Lumin, Ana Pavlov Pervanje, Anton Hobjan in pevski zbor staršev in učiteljev Waldorfske šole Ljubljana.

20. junija ob 19. uri
Pred Domom krajanov
Dravlje, Dravelska 44

GOLOVEC

Go(Love)c ga gruva

Tik pred koncem šole vas vabimo na letni dogodek Mladih zmajev Golovec – dvourni mini festival na terasi Četrtnega centra Golovec. Pripravljamo nastop mladih glasbenih skupin in plesalk sodobnega plesa ter interaktivno cirkuško točko. Ekipa filmske šole Mladih zmajev bo predstavila film v nastajanju in možnosti sodelovanja v prihodnjih letih. Dogodek je namenjen mladim nad 15 let in partnerjem iz Štepanjskega naselja.

21. junija od 18. do 20. ure
ČMC Golovec, Pesarska cesta 14

JARŠE

Brezplačne meritve

Krajevna organizacija Rdečega križa Nove Jarše vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi.

Vsak drugi ponedeljek v mesecu od 16. do 18. ure
Sedež ČS Jarše, Kvedrova 32

POSAVJE

70. Posavsko štehanje

Vabljeni na jubilejno 70. Posavsko štehanje, kjer neporočeni fantje jahajo na neosedlanih konjih in s kovinskim kijem razbijajo lesen sod, nasajen na drog. Tekmovanju sledijo razglasitev rezultatov, ples štehvovcev in dečev, kulturni program in vrtna veselica z ansamblom Harmonk'n'Roll.

22. junija ob 16. uri
Travnik ob Saveljski cesti in prireditveni prostor pred Uni birojem na Selanovi 12

ROŽNIK

Športne igre ČS Rožnik

Vabljeni na 8. športne igre ČS Rožnik, ki se jim vnovič pridružuje tudi gasilska

veselica PGD Ljubljana Vič. Pomerili se boste lahko v malem nogometu, ulični košarki, odbojki na mivki (mešane trojke), balinanju, tenisu (dvojice), prvič pa tudi v pikadu. Za najmlajše smo pripravili številne športne poligone in aktivnosti.

15. junija od 14. ure naprej
Na zunanjih igriščih OŠ Vič

ŠMARNI GORA

Letni koncert Moji lubi Slovenci

Mešani pevski zbor KUD Tacen vabi na letni koncert Moji lubi Slovenci, na katerem boste lahko prisluhnili ljudskim pesmim zamejskih Slovencev pod vodstvom zborovodje Denisa Robnika.

14. junija ob 19.30
Dvorana Gasilskega doma
v Tacnu, Pločanska 8

TRNOVO

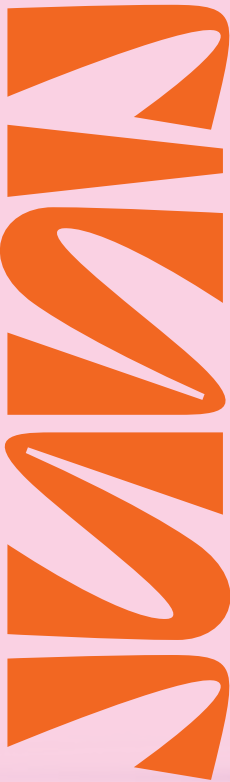
Prevzem prenovljenih gasilskih garaž z gasilsko veselico

Ob 70. obletnici ustanovitve PGD Ljubljana Trnovo vas vabimo na slavnostni prevzem prenovljenih garaž. Krajšemu kulturnemu programu in podelitvi svečanih listin bo sledila velika gasilska veselica s skupino Zvita feltna.

14. junija ob 17. uri
Šotor pred PGD Trnovo,
Cesta v Mestni log 31

Novice, različne informacije, pa tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na spletni strani ljubljana.si/si/moja-ljubljana/cetrtno-skupnosti-v-ljubljani.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.



11. JUN — TOREK

- 9:30** MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON { 35 min }
= otroška baletna predstava (3+), Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana
- 18:00** TROBLA IN KLJUČ { 45 min }
= otroška lutkovno igrana predstava (3+), Lea Menard
- 21:00** BALETNI VEČER Z DIJAKI IN ŠTUDENTI KONSERVATORIJA ZA GLASBO IN BALET LJUBLJANA IN GOSTI { 45 min }

12. JUN — SREDA

- 9:30** VOLK IN KOZLIČKI { 40 min }
= otroška predstava (3+), Mini teater
- 14:00** DAN ZA UMETNOST UNIVERZE V LJUBLJANI
do **18:00**
- 19:00** PROMOCIJA DOKTORIC IN DOKTORJEV ZNANOSTI UNIVERZE V LJUBLJANI TER PREJEMNIC IN PREJEMNIKOV PRIZNANJ ZA POMEMBNA UMETNIŠKA DELA
do **21:00**

13. JUN — ČETRTEK

- 9:30** ŠTORKLJICA BINCA MINCA DOBI BRATCA { 25 min }
= otroška predstava (3+), Društvo ŠKUC
- 14:00** DAN ZA UMETNOST UNIVERZE V LJUBLJANI
do **18:00**
- 19:00** PROMOCIJA DOKTORIC IN DOKTORJEV ZNANOSTI UNIVERZE V LJUBLJANI
do **21:00**

14. JUN — PETEK

- 9:30** CECILIJA IN ZMAJ { 35 min }
in **18:00**
= otroška predstava (3+), KUD Galenija CCU
- 20:00** ŠPIL LIGA - FINALE 11. SEZONE { 2 h 45 min }
= Center urbane kulture Kino Šiška

15. JUN — SOBOTA

PARADA PONOSA 2024 (Pogled nazaj, korak naprej!)

- 10:00** PARADNO MESTO
do **15:00** = predstavitev LGBTIQ+ in podpornih organizacij
- 17:00** PARADA PONOSA 2024 - POVORKA
do **19:00** (začetek na Metelkovi)
- 19:00** PARADA PONOSA 2024
do **23:00** = nagovori in kulturno-umetniški program

16. JUN — NEDELJA

- 9:30** MEHURČKI { 30 min }
= otroška predstava (3+), Gledališče Bičikleta
- 18:00** ROCK AKADEMIJA { 70 min }
= koncert, Pionirski dom – Center za kulturo mladih
- 20:00** LAHKIH NOG { 90 min }
= sprehod po zgodovini baletnih in plesnih ustvarjalcev in ustvarjalcev
- 21:00** TISTEGA LEPEGA DNE { 90 min }
= koncert, Jure Počkaj in Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec

17. JUN — PONEDELJEK

- 9:30** KULTURNI ZAVOD GODOT (SI): EVOLUCIJA
= akrobatsko-gledališka predstava (5+)
- 10:15** ZLATA PTICA (SI, RU): ZMAJ ZAKAJ
= grajska legenda s trubadurjema, maskami, lutkami in kamišibajem (3+)
- 11:00** ZAVOD BUFETO IN CIRKUS FUSKABO (SI)
do **13:00** = cirkuška delavnica (5+)
- 15:30** NASMEJANO MESTO
do **17:30** = cirkuška delavnica, klovnski nastopi in cirkuške delavnice za družinsko občinstvo
- 17:30** RAUXA (ES): STRAMBOTIK KABARET
= cirkuško-lutkovna predstava za družinsko občinstvo
- 19:00** RUMMI CREW (SI, IT, ZDA): DEJSTVO ALI FIKCIJA?
= premiera sodobne cirkuške predstave (0+)
- 21:00** CIRKUS FUSKABO (SI): CIRKODEJEVA PIŠČAL
= mladinska cirkuška predstava (8+)

18. JUN — TOREK

- 9:30** PODVODNI KONCERT { 40 min }
in **18:00**
= otroška plesna predstava (3+) Plesni teater Ljubljana
- 21:00** GALA PLESNI VEČER AMEU AKADEMIJE ZA PLES { 60 min }
= plesna predstava

19. JUN — SREDA

- 9:30** ŽABJI KRALJ { 40 min }
= otroška predstava (3+), Mini teater

21. JUN — PETEK

- VES DAN** PRAZNIK GLASBE
= tradicionalna prireditev v okviru svetovne pobude Fête de la Musique po ljubljanskih ulicah in trgih

